دافغانستان اسلامي جمهوریت

دعدلیې وزارت

رسمي جریده

فوق العاده ګڼه

- اطلاعاتوته د لاسرسي قــانون
- د ملکي لوړو زده کړو د قانون د ځینو موادو تعدیل او ایــزاد

- قانون دسترسی به اطلاعــات
- تعدیل و ایزاد در برخی از مواد قانون تحصیلات عالی ملکی

Ketabton.com

دخپرېدو نېټه:د۱۳۹۷ هــ .ش کال د وري دمیاشتې (۱۱)

پرله پسې نمبر: (۱۲۹۷)

تاریخ نشــر:(۱۱) حمــل سال ۱۳۹۷ هــ . ش

نمبر مسلسل: (۱۲۹۷)

(c) ketabton.com: The Digital Library

د امتیــاز خاوند: د عدلیـــې وزارت

مسئول چلوونکی: قانونمل محمدرحیم "دقیق"

۰۷۰۰۵۸۷۴۵۷

د دفتر تیلفون: ۰۷۵۲۰۵۲۷۰۹

مرستیـــال: نورعلم ۰۷۰۰۱۴۷۱۷۸

مهتمـــم: محمد جان ۰۷۸۳۳۰٦۹۸۲

وب سایت: www.moj.gov.af

قیمت این شماره: (۲۴,٦۴) افغانی

تیراژ چاپ: (۳۰۰۰) جلد

تعداد صفحات به شمول پشتی: (۸۸) صفحه

مطبعه: بهیـــر

آدرس: وزارت عدلیه، ریاست نشرات و ارتباط عامه، چهارراهی پشتونستان، کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

اطلاعاتو ته دلاسرسي د قانون د توشېح په هکله د افغانستان اسلامي جمهوریت د رئیس تقنیني فرمان

ګڼه: (۲۵٦)

نېټه: ۱۲/ ۱۲/ ۱۳۹٦

لومړۍ ماده:

د افغانستان د اساسي قانون د څلورشپېتمې مادې د ۱٦ جزء او د نهه اویایمې مادې د حکمونو له مخې اطلاعاتو ته د لاسرسي قانون چې د افغانستان اسلامي جمهوریت د کابینې د ۱۲/ ۱۲/ ۱۳۹٦ نېټې (۱۹) ګڼه مصوبې پر بنسټ د (٦) فصلونو او (۴۱) مادو په دننه کې تصویب شوی ده، توشېح کوم.

دوه یمه ماده:

د عدلیې وزیر او په پارلماني چارو کې د دولت وزیر مکلف دي، اطلاعاتو ته د لاسرسي قانون متن او دغه فرمان د ملي شورې د لومړنۍ غونډې

فرمان تقنینی رئیس جمهوری اسلامی افغانستان در مورد توشیح قانون دسترسی به اطلاعات

شماره: (۲۵٦)

تاریخ: ۱۳۹٦/۱۲/۱۲

مادۀ اول:

به تأسی از احکام جزء ۱٦ مادۀ شصت و چهارم و مادۀ هفتاد و نهم قانون اساسی افغانستان، قانون دسترسی به اطلاعات را که به اساس مصوبۀ شماره (۱۹) مؤرخ ۱۳۹٦/۱۲/۱۲کابینۀ جمهوری اسلامی افغانستان به داخل (٦) فصل و (۴۱) ماده تصویب گردیده است، توشیح می‌دارم.

مادۀ دوم:

وزیر عدلیه و وزیر دولت در امور پارلمانی مؤظف اند، متن قانون دسترسی به اطلاعات و این فرمان را در خلال مدت (۳۰) روز از

(c) ketabton.com: The Digital Library

له جوړېدو څخـــه د (۳۰) ورځــو مودې په ترڅ کې هغې شورې تـــه وړاندې کړي.

دریيمه ماده:

دغه فرمان د توشېح له نېټې څخـــه نافـــذ او د افغانســـتان اســـلامي جمهوریت د کابینې له مصـــوبې او نوموړي قانون له متن سره یوځـــای دې، په رسمي جریده کې خپور شي.

محمد اشرف غني

د افغانستان اسلامي جمهوریت رئیس

تاریـــــخ انعقاد نخستین جلســـــۀ شورای ملی به آن شـــورا تقـــدیم نمایند.

مادۀ سوم:

ایـــن فرمـــان از تـــاریخ توشـــیح نافـــذ و همـــراه بـــا مصـــوبۀ کابینۀ جمهوری اسلامی افغانســـتان و متن قانون مذکور در جریدۀ رسمی نشر گردد.

محمد اشرف غنی

رئیس جمهوری اسلامی افغانستان

(c) ketabton.com: The Digital Library

اطلاعاتو ته د لاسرسي د قانون د طرحې په هکله د افغانستان اسلامي جمهوريت د کابينې مصوبه

ګڼه: (۱۹)

نېټه: ۱۲/ ۱۲/ ۱۳۹٦

د افغانستان د اساسي قانون د نهه اويايمې مادې د حکم له مخې، اطلاعاتو ته د لاسرسي د قانون طرحه د افغانستان اسلامي جمهوريت د کابينې د ۱۲/ ۱۲/ ۱۳۹٦نېټې په غونډه کې د (٦) فصلونو او (۴۱) مادو په دننه کې تصويب شوه.

محمد اشرف غني
د افغانستان اسلامي جمهوريت رئيس

مصوبهٔ کابینهٔ جمهوری اسلامی افغانستان در مورد طرح قانون دسترسی به اطلاعات

شماره: (۱۹)

تاریخ: ۱۳۹٦/۱۲/۱۲

به تأسی از حکم مادهٔ هفتاد و نهم قانون اساسی افغانستان، طرح قانون دسترسی به اطلاعات به داخل (٦) فصل و (۴۱) ماده در جلسهٔ مؤرخ ۱۳۹٦/۱۲/۱۲ کابینهٔ جمهوری اسلامی افغانستان تصویب گردید.

محمد اشرف غنی
رئیس جمهوری اسلامی افغانستان

(c) ketabton.com: The Digital Library

فهرست مندرجات

قانون دسترسی به اطلاعات

فصل اول

احکام عمومی

ماده	عنوان	صفحه
مادهٔ اول:	مبنی	۷
مادهٔ دوم:	اهداف	۷
مادهٔ سوم:	اصطلاحات	۸
مادهٔ چهارم:	اختصار نام	۱۰

فصل دوم

طرز دسترسی به اطلاعات

ماده	عنوان	صفحه
مادهٔ پنجم:	حق دسترسی به اطلاعات	۱۰
مادهٔ ششم:	تقاضای اطلاعات	۱۱
مادهٔ هفتم:	حمایت اشخاص	۱۲
مادهٔ هشتم:	میعاد ارایهٔ ا طلاعات	۱۲
مادهٔ نهم:	مصارف ارایهٔ اطلاعات	۱۳
مادهٔ دهم:	روش ارایهٔ اطلاعات	۱۴
مادهٔ یازدهم:	ارایهٔ اطلاعات از طریق مصاحبه	۱۵

فصل سوم

اطلاع رسانی

ماده	عنوان	صفحه
مادهٔ دوازدهم:	مسؤولین اطلاع رسانی	۱۶
مادهٔ سیزدهم:	وظایف مسؤول اطلاع رسانی	۱۷
مادهٔ چهاردهم:	رد تقاضای اطلاعات	۱۹

(c) ketabton.com: The Digital Library

مادۀ پانزدهم: نشر سالانۀ اطلاعات.......................................۲۰
مادۀ شانزدهم: ممنوعیت ها...۲۳
مادۀ هفدهم: ارایۀ گزارش...۲۶

فصل چهارم
کمیسیون

مادۀ هجدهم: ایجاد کمیسیون.. ۲۷
مادۀ نزدهم: شرایط عضویت کمیسیون...................................۲۷
مادۀ بیستم: ایجاد کمیتۀ گزینش..۲۸
مادۀ بیست و یکم: انتخاب رئیس، معاون و منشی........................... ۳۱
مادۀ بیست و دوم: وظایف و صلاحیت های کمیسیون.......................۳۱
مادۀ بیست و سوم: تدویر جلسات کمیسیون..................................۳۳
مادۀ بیست و چهارم: تطبیق تصمیم کمیسیون..................................۳۴
مادۀ بیست و پنجم: دفترکمیسیون...۳۴
مادۀ بیست و ششم: حالات از دست دادن عضویت.............................۳۴
مادۀ بیست وهفتم: عزل عضو کمیسیون.......................................۳۶
مادۀ بیست و هشتم: محدودیت ها...۳۶
مادۀ بیست و نهم: دارالانشای کمیسیون.......................................۳۷
مادۀ سی ام: بودجۀ کمیسیون..۳۸
مادۀ سی و یکم: حقوق و امتیازات...۳۹

فصل پنجم
شکایات

مادۀ سی و دوم: حق شکایت...۳۹
مادۀ سی و سوم: شکایت متقاضی...۴۰

(c) ketabton.com: The Digital Library

مادۀ سی و چهارم: رسیدگی به شکایت..۴۱
مادۀ سی و پنجم: تخلفات و مؤیدات تأدیبی...................................۴۳
مادۀ سی و ششم: مصئونیت اشخاص..۴۵

فصل ششم
احکام متفرقه

مادۀ سی و هفتم: تحویل مبالغ...۴۵
مادۀ سی و هشتم: اقدامات مدیریتی..۴۶
مادۀ سی ونهم: ارجحیت...۴۶
مادۀ چهلم: وضع لوایح و طرزالعمل ها و رهنمود ها.........................۴۶
مادۀ چهل و یکم: انفاذ...۴۷

(c) ketabton.com: The Digital Library

اطلاعاتو ته د لاسرسي قانون

لومړی فصل

عمومي حکمونه

مبني

لومړۍ ماده:

دغه قانون د افغانستان د اساسي قانون د پنځوسمې مادې د (۳) فقرې د حکم له مخې، وضع شوی دی.

موخې

دوه یمه ماده:

د دې قانون موخې عبارت دي له:

۱- له ادارو څخه اطلاعاتو ته د حقیقي او حکمي اشخاصو د لاسرسي د حق تأمینول.

۲- د اطلاع رسونې د فرهنګ د پیاوړتیا له شفافیت څخه د ډاډ ترلاسه کول، په حکومتولۍ کې د خلکو مشارکت او د ادارو له اجراآتو څخه حساب ورکونه او د اداري فساد پرخلاف مبارزه.

قانون دسترسی به اطلاعات

فصل اول

احکام عمومی

مبنی

مادۀ اول:

این قانون به تأسی از حکم فقرۀ (۳) مادۀ پنجاهم قانون اساسی افغانستان، وضع گردیده است.

اهداف

مادۀ دوم:

اهداف این قانون عبارت اند از:

۱- تأمین حق دسترسی اشخاص حقیقی و حکمی به اطلاعات از ادارات.

۲- حصول اطمینان از شفافیت تقویت فرهنگ اطلاع رسانی، مشارکت مردم در حکومت داری و حساب دهی از اجراآت ادارات و مبارزه علیه فساد اداری.

(c) ketabton.com: The Digital Library

۳- د افغانستان د اساسي قانون د دریيمې مادې په پام کې نیولو سره د بشر دحقوقو د نړیوالې اعلامیې د نولسمې مادې رعایتول.

۴- د اطلاعاتو د غوښتنې او وړاندې کولو د څرنګوالي تنظیمول.

اصطلاحګانې

دریيمه ماده:

په دې قانون کې دغه اصطلاحګانې لاندې مفاهیم افاده کوي:

۱- اطلاعات:هر ډول ضبط شوي یا ثبت شوي، لیکل شوي، انځوریز، غږیز، نمونه یا موډل سند او معلومات دي.

۲- شخصي اطلاعات: په شخص پورې منحصر معلومات دي چې د نوم، تخلص، د اوسېدو د ځای او د کار د ځای پته، د شخصي او کورني ژوندانه وضعیت، روغتیایي سندونه، یاددښتونه، مراسلات، راکړې ورکړې، بانکي حساب، د تېرېدو رمز او نور هغه اطلاعات پکې شامل دي چې د هغه په

۳- رعایت مادۀ نزدهم اعلامیۀ جهانی حقوق بشر با نظرداشت مادۀ سوم قانون اساسی افغانستان.

۴- تنظیم طرز تقاضا و ارایۀ اطلاعات.

اصطلاحات

مادۀ سوم:

اصطلاحات آتی در این قانون مفاهیم ذیل را افاده می‌نماید:

۱- اطلاعات: هر نوع سند و معلومات ضبط شده یا ثبت شده، نوشتاری، تصویری، صوتی، نمونه یا مودل می‌باشد.

۲- اطلاعات شخصی: معلومات منحصر به شخص است شامل نام، تخلص، آدرس محل سکونت و محل کار، وضعیت زندگی شخصی و خانوادگی، اسناد صحی، یادداشت ها، مراسلات، داد و ستد، حساب بانکی، رمز عبور و سایر اطلاعاتی که به وظایف رسمی وی

(c) ketabton.com: The Digital Library

رسمي دندو پورې اړه ونلري.

۳- غوښتونکی: هغه حقيقي يا حکمي شخص دی چې له ادارو څخه د اطلاعاتو غوښتنه کوي.

۴- خپرول: د اطلاعاتو خپرول په داسې ډول دي چې د عامو خلکو لپاره د لاسرسي او ګټې اخيستنې وړ وي.

۵- د اطلاعاتو د غوښتنې فورم: هغه مطبوع يا برېښنايي پاڼه ده چې د غوښتونکي د مطالباتو د درج په منظور، د دې قانون له حکمونو سره سم د هغه په واک کې ورکول کېږي.

٦- ادارې: د جمهوري رياست، ملي شورې، قضائيه قوې، وزارتونه، لوی رياستونه، خپلواک دولتي کمېسيونونه، سيمه ييزې ادارې، ولايتي، د ولسواليو او د کليو شورې ګانې، ښاروالۍ، د ښاروالېو مجلسونه، تصدۍ، دولتي او مختلط شرکتونه او نورې هغې ادارې او بنسټونه پکې شامل دي چې د قانون پر بنا فعاليت کوي، دي. هر سازمان يا بنسټ چې له ذکر شوو ادارو څخه د يوې په واسطه کنترول يا تمويلېږي يا د

ارتباط نداشته باشد.

۳- متقاضی: شخص حقيقی يا حکمی است که اطلاعات را از ادارات تقاضا می‌نمايد.

۴- نشر: انتشار اطلاعات به شکلی است که قابل دسترس و استفاده برای عامۀ مردم باشد.

۵- فورم تقاضای اطلاعات: ورق مطبوع يا الکترونيکی است که به منظور درج مطالبات متقاضی، مطابق احکام اين قانون بدسترس وی گذاشته می‌شود.

٦- ادارات: شامل ادارات رياست جمهوری، شورای ملی، قوۀ قضائيه، وزارت‌ها، رياست های عمومی، کميسيون‌های مستقل دولتی، ادارات محلی، شوراهای ولايتی، ولسوالی و قريه، شاروالی ها، مجالس شاروالی ها، تصدی ها، شرکت های دولتی و مختلط و ساير ادارات و نهادهايی که بر مبنای قانون فعاليت می‌نمايند، می‌باشند. هر سازمان يا نهادی که توسط يکی از ادارات مذکورکنترول يا

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغوی ملکیت وي چې عامه چارې ترسره کوي، په دې تعریف کې شاملېږي.

د نوم لنډيز

څلورمه ماده:

په دې قانون کې اطلاعاتو ته د لاسرسي کمېسيون، د کمېسيون په نامه يادېږي.

دوه يم فصل

اطلاعاتو ته د لاسرسي څرنګوالی

اطلاعاتو ته د لاسرسي حق

پنځمه ماده:

(۱) غوښتونکی، د دې قانون له حکمونو سره سم له ادارو څخه اطلاعاتو ته د لاسرسي حق لري.

(۲) ادارې مکلفې دي، په دې قانون کې له درج شوو حکمونو سره سم، اطلاعات د غوښتونکي او عامه خلکو په واک کې ورکړي.

تمويل می‌گردد يا ملکيت آنها باشد که امور عامه را انجام می‌دهد، شامل اين تعريف می‌گردد.

اختصار نام

مادهٔ چهارم:

کميسيون دسترسی به اطلاعات در اين قانون به نام کميسيون ياد می‌گردد.

فصل دوم

طرز دسترسی به اطلاعات

حق دسترسی به اطلاعات

مادهٔ پنجم:

(۱) متقاضی، حق دسترسی به اطلاعات را طبق احکام اين قانون از ادارات دارا می باشد.

(۲) ادارات مکلف اند، طبق احکام مندرج اين قانون، اطلاعات را به دسترس متقاضی و عامهٔ مردم قرار دهند.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د اطلاعاتو غوښتنه

شپږمه ماده:

(۱) غوښتونکی کولای شي د اطلاعاتو د ترلاسه کولو په منظور د اطلاعاتو لیکلی غوښتنلیک برابر یا د اطلاعاتو د غوښتنې فورم ډک او د ادارې اړوندې مرجع ته مراجعه وکړي.

(۲) د اطلاعاتو د غوښتنې فورم او د هغه محتوي د کمېسیون په واسطه برابرېږي او په مطبوع او برېښنایي شکل په وړیا ډول د عامه په لاسرسي کې ورکول کېږي.

(۳) غوښتونکی مکلف نه دی، د اطلاعاتو د غوښتنې لپاره دلایل وړاندې کړي یا د کوم ځانګړي سند نوم واخلي، یوازې د اطلاعاتو د برابرولو او وړاندې کولو لپاره له غوښتونکي څخه لازم معلومات غوښتل کېږي.

(۴) ادارې مکلفې دي، د اطلاعاتو غوښتنې ته په لیکلي یا برېښنایي ډول داسې ځواب وړاندې کړي چې غوښتونکي ته د لاسرسي وړ وي.

تقاضای اطلاعات

مادهٔ ششم:

(۱) متقاضی می‌تواند به منظورکسب اطلاعات درخواست کتبی اطلاعات را ترتیب یا فورم تقاضای اطلاعات را خانه پری و به مرجع مربوط اداره مراجعه نماید.

(۲) فورم تقاضای اطلاعات و محتوای آن توسط کمیسیون ترتیب به شکل مطبوع و الکترونیکی طور رایگان به دسترس عامه قرار می‌گیرد.

(۳) متقاضی مکلف نیست، برای تقاضای اطلاعات دلایل ارائه نماید یا از سند خاصی نام ببرد، صرف معلومات لازم جهت تهیه و ارایهٔ اطلاعات از متقاضی مطالبه می‌گردد.

(۴) ادارات مکلف اند، به تقاضای اطلاعات طور کتبی یا الکترونیکی طوری پاسخ ارائه نمایندکه به متقاضی قابل دسترس باشد.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د اشخاصو ملاتړ

اوومه ماده:

اداري مکلفې دي، هغه اشخاص چې په فساد، ناوړه مدیریت، د عدالت په نه تأمینولو، جنايي سرغړونو، د قانون د نقض، د بشر د حقوقو او په عامه امنیت او د ژوندانه چاپېریال ته د جدی زیان په اړوند اطلاعات افشا کوی تر ملاتړ لاندې ونیسي.

د اطلاعاتو د وړاندې کولو میعاد

اتمه ماده:

(۱) اداري مکلفې دي، غوښتل شوي اطلاعات په لیکلي یا برېښنايي ډول په لنډ ممکن وخت کې د اطلاعاتو د غوښتنې له نېټې څخه زیات نه زیات د لسو کاري ورځوپه موده کې غوښتونکي ته وړاندې کړي. د مؤجه دلایلو دشتون په صورت کې، دغه موده تر لسو نورو کاري ورځو پورې تمدیدېدای شي.د تمدید په صورت‌کې، اداره دې له غوښتونکي سره اړیکه ونیسي او هغه دې په لیکلي ډول له

حمایت اشخاص

مادۀ هفتم:

ادارات مکلف اند، اشخاصی را که اطلاعات مربوط به فساد، سوء مدیریت، عدم تأمین عدالت، تخلف جنایی، نقض قانون، حقوق بشر و آسیب جدی به امنیت عامه و محیط زیست را افشا می‌نمایند مورد حمایت قرار دهند.

میعاد ارایۀ اطلاعات

مادۀ هشتم:

(۱) ادارات مکلف اند، اطلاعات تقاضا شده را طورکتبی یا الکترونیکی به متقاضی به اسرع وقت حد اکثر در مدت ده روز کاری از تاریخ تقاضای اطلاعات ارائه نمایند. در صورت موجودیت دلایل مؤجه، این مدت الی ده روز کاری دیگر تمدید شده می‌توانند. در صورت تمدید، اداره با متقاضی تماس گرفته وی را از

(c) ketabton.com: The Digital Library

تمدید او د هغه له دلایلو څخه خبر کړي.

(۲) ادارې مکلفې دي، هغه غوښتل شوي اطلاعات چې خبري ارزښت ولري په لنډ ممکن وخت کې یا د اطلاعاتو د غوښتنې له نېټې څخه زیات نه زیات د یوې کاري ورځې په موده کې، رسنیو او ژورنالستانو ته وړاندې کړي.

(۳) ادارې مکلفې دي، هغه غوښتل شوي اطلاعات چې د اشخاصو د مصئونیت او د شخص د ځان یا آزادۍ د ساتنې لپاره اړین وي، په لنډ ممکن وخت کې یا د اطلاعاتو د غوښتنې له نېټې څخه زیات نه زیات د یوې کاري ورځې په موده کې وړاندې کړي.

د اطلاعاتود وړاندې کولو لګښتونه

نهمه ماده:

(۱) که چېرې د غوښتل شوو اطلاعاتو وړاندې کول د لګښتونو غوښتنه وکړي، غوښتونکی مکلف دی، د هغو لګښتونه ورکړي، له دې پرته غوښتنه

تمدید و دلایل آن طورکتبی آگاه سازد.

(۲) ادارات مکلف اند، اطلاعات تقاضا شده را که دارای ارزش خبری باشد به رسانه ها و ژورنالستان به اسرع وقت یا حد اکثر در مدت یک روز کاری از تاریخ تقاضای اطلاعات، ارائه نمایند.

(۳) ادارات مکلف اند، اطلاعات تقاضا شده را که برای مصئونیت اشخاص و حفظ جان یا آزادی شخص ضرور باشد، به اسرع وقت یا حداکثر در مدت یک روزکاری از تاریخ تقاضای اطلاعات، ارائه نمایند.

مصارف ارایۀ اطلاعات

مادۀ نهم:

(۱) هرگاه ارایۀ اطلاعات تقاضا شده ایجاب مصارف را نماید، متقاضی مکلف است، مصارف آن را تأدیه نماید. در غیر آن تقاضا رد

(c) ketabton.com: The Digital Library

ردېږي.

(۲) د دې مادې په (۱) فقره کې پـه درج شوو لګښتونو کې بیه، د بیا تولید نمونه او غوښتونکي تـه د اطلاعــاتو استول شامل دي. بیا تولید په لیکلــي، غږیز یا انځوریز ډول د اصل سند نقل، له اصل سند څخه کاپي شـاملوي. د اطلاعاتو لومړۍ شل پاڼې له دغه حکم څخه مستثني دي.

(۳) د غوښــتل شــوو اطلاعـــاتو د لګښــتونو انــدازه او د هغـــو د ورکړې ډول په هغې جلا کړنلاره کې چې د کمېسیون له لــوري د مــالیې وزارت پــه موافقــه وضــع کېـږي، تنظیمېږي.

د اطلاعاتو د وړاندې کولو تګلاره

لسمه ماده:

(۱) اداري مکلفې دي، اطلاعات لــه غوښتنې سره سم غوښتونکي ته وړاندې کړي، په دې شرط چې اصل سند تــه زیان ونه رسېږي.

(۲) غوښتونکی کولای شي له لانــدې

می‌گردد.

(۲) مصارف مندرج فقرهٔ (۱) این ماده شامل قیمت، نمونهٔ تولیــد دوبـــاره و ارسال اطلاعات به متقاضی می‌باشــد. تولید دوباره شامل نقل اصــل ســند، کاپی از اصــل ســند طــورکتبــی، صوتی یا تصویری می‌باشــد. بیســت صفحهٔ اول اطلاعات ازایــن حکــم مستثنی است.

(۳) اندازهٔ مصارف اطلاعات تقاضــا شـــده و نحـــوهٔ پرداخـــت آن در طرزالعمـــل جداگانـــهٔ کـــه از طرف کمیسیون بــه موافقــهٔ وزارت مالیــه وضــع مــی‌گــردد، تنظــیم می‌شود.

روش ارایهٔ اطلاعات

مادهٔ دهم:

(۱) ادارات مکلف اند، اطلاعات را طبق تقاضا به متقاضی ارائــه نماینــد، مشروط براینکه به اصل سند صــدمه وارد نگردد.

(۲) متقاضی می‌توانــد بــه یکــی از

(c) ketabton.com: The Digital Library

تګلارو څخه په يوه د اطلاعاتو غوښتنه وکړي:

۱- په پاڼه کې يا په برېښنايي ډول د اصل سند نقل.

۲- په اړوندو ادارو کې د سندونو، موډلونو او نمونو د کتنې د فرصت را منځته کول.

۳- په ليکلي، غږيز يا انځوريز ډول له اصل سند څخه کاپي.

۴- په غږيز يا انځوريز ډول د اطلاعاتو وړاندې کول.

۵- د نمونې وړاندې کول.

د مرکې له لارې د اطلاعاتو وړاندې کول

يوولسمه ماده:

له مقاماتو او د ادارو له کارکوونکو سره د ژورنالستانو د مرکو له لارې د اطلاعاتو وړاندې کول د دې قانون په شپږمه، اتمه او نهمه مادوکې د درج شوو حکمونو تابع نه دي.

روش های ذيل اطلاعات را تقاضا نمايد:

۱- نقل اصل سند در ورق يا به شکل الکترونيکی.

۲- ايجاد فرصت مشاهدهٔ اسناد، مودل ها و نمونه ها در ادارات مربوط.

۳-کاپی از اصل سند طورکتبی، صوتی يا تصويری.

۴- ارايهٔ اطلاعات به شکل صوتی يا تصويری.

۵- ارايهٔ نمونه.

ارايهٔ اطلاعات از طريق مصاحبه

مادهٔ يازدهم:

ارايهٔ اطلاعات از طريق مصاحبهٔ ژورنالستان با مقامات و کارکنان ادارات، تابع احکام مندرج مواد ششم، هشتم و نهم اين قانون نمی‌باشد.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دریيم فصل
اطلاع رسونه
د اطلاع رسونې مسؤولین

دوولسمه ماده:

(۱) ادارې مکلفې دي، اطلاعاتو ته د لاسرسي د حق د تأمینولو په مقصد د دندو له لایحې سره سم د اطلاع رسونې مسؤولې مراجع او اړوند کارکوونکي، مشخص او توظیف کړي.

(۲) د دې مادې په (۱) فقره کې درج شوې د اطلاع رسونې مسؤولې مراجع، مکلفې دي، د اطلاع رسونې د مسؤول او نورو اړوندو کارکوونکو هویت له جزئیاتو سره (د اړیکې شمېره، برېښنا لیک، پته او داسې نور) د پوهاوي لپاره د عامه خلکو په لاسرسي کې ورکړي.

(۳) د اطلاع رسونې مسؤول کولای شي د اړتیا په صورت کې، د اطلاعاتو د برابرولو لپاره د اړوندې ادارې له کارکوونکو څخه د همکارۍ غوښتنه وکړي او د ادارې کارکوونکي په همکارۍ مکلف دي.

فصل سوم
اطلاع رسانی
مسؤولین اطلاع رسانی

مادهٔ دوازدهم:

(۱) ادارات مکلف اند، به منظور تأمین حق دسترسی به اطلاعات، مراجع مسؤول اطلاع رسانی و کارکنان مربوط را طبق لایحهٔ وظایف، مشخص و توظیف نمایند.

(۲) مراجع مسؤول اطلاع رسانی مندرج فقرهٔ (۱) این ماده، مکلف اند، هویت مسؤول اطلاع رسانی و سایر کارکنان مربوط را با جزئیات (شمارهٔ تماس، ایمیل، آدرس و امثال آن) جهت آگاهی به دسترس عامهٔ مردم قرار دهند.

(۳) مسؤول اطلاع رسانی می‌تواند در صورت ضرورت، جهت تهیهٔ اطلاعات ازکارکنان ادارهٔ مربوط مطالبهٔ همکاری نموده و کارکنان اداره مکلف به همکاری می‌باشند.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د اطلاع رسونې د مسؤول دندې

دیارلسمه ماده:

(۱) د اطلاع رسونې مسؤول د لاندې دندو لرونکی دی:

۱- د غوښتنې په صورت کې غوښتونکي ته اطلاعاتو د غوښتنې د فورم توضیح کول، په لیکلي یا برېښنايي ډول د غوښتونکي خبرول.

۲- په دې قانون کې له درج شوو حکمونو او اړوندو کړنلارو سره سم د غوښتونکي لاسرسي ته د اطلاعاتو د غوښتنې د فورم ورکول او له هغه سره لازمه همکاري.

۳- په لیکلي ډول د اطلاعاتو د غوښتنې د ترلاسه کولو په وخت کې غوښتونکي ته د رسید سپارل.

۴- د اطلاعاتو د شتون یا نه شتون په صورت کې، په لیکلي ډول په پنځو کاري ورځو موده کې د غوښتونکي خبرول.

۵- د دې قانون له درج شوو حکمونو سره د اطلاعاتو د وړاندې کولو له

وظایف مسؤول اطلاع رسانی

مادۀ سیزدهم:

(۱) مسؤول اطلاع رسانی دارای وظایف ذیل می باشد:

۱- توضیح فورم تقاضای اطلاعات به متقاضی در صورت تقاضا آگاه نمودن متقاضی طورکتبی یا الکترونیکی.

۲- بدسترس قرار دادن فورم تقاضای اطلاعات به متقاضی و همکاری لازم با وی مطابق احکام مندرج این قانون و طرز العمل های مربوط.

۳- تسلیم رسید به متقاضی در زمان دریافت تقاضای اطلاعات طورکتبی.

۴- در صورت موجودیت یا عدم موجودیت اطلاعات، مطلع نمودن متقاضی در مدت پنج روزکاری طورکتبی.

۵- حصول اطمینان از مطابقت ارایۀ اطلاعات با احکام مندرج این

(c) ketabton.com: The Digital Library

سمون څخه د ډاډ ترلاسه کول.

٦- د ادارې په انترنيتي پاڼو او نورو اړوندو رسنيو کې د اطلاعاتو خپرول.

٧- د هغو نورو دندو ترسره کول چې د اړوندې ادارې له لوري، د اطلاع رسونې د چارو د ښه والي لپاره ورته سپارل کېږي.

(٢) که چېرې غوښتونکی د معلوليت يا بې سوادۍ په سبب ونکړی شي په ليکلي ډول د اطلاعاتو غوښتنه وکړي، د اطلاع رسونې مسؤول مکلف دی د غوښتونکي شفاهي غوښتنه وليکي، د هغه د لاسليک يا د ګوتې د نښان له اخيستلو مخکې، د غوښتونکي غوښتنه د هغې د تأييد لپاره په هغې لارې چې د ده لپاره د درک وړ وي، تفهيم کړي.

(٣) که چېرې اداره د غوښتل شوو اطلاعاتو د پېژندنې لپاره زياتو توضيحاتو ته اړتيا ولري، د اطلاع رسونې مسؤول موضوع له غوښتونکي سره تعقيبوي، د هغه د اطلاعاتو غوښتنه لازياته واضح کوي.

(٤) که چېرې غوښتل شوي اطلاعات

قانون.

٦- نشر اطلاعات در صفحات انترنيتی اداره و ساير رسانه های مربوط.

٧- انجام ساير وظايفی که از طرف ادارۀ مربوط، جهت بهبود امور اطلاع رسانی به وی سپرده می‌شود.

(٢) هرگاه متقاضی به سبب معلوليت يا بی سوادی نتواند طورکتبی تقاضای اطلاعات نمايد، مسؤول اطلاع رسانی مکلف است درخواست شفاهی متقاضی را به تحرير در آورده قبل از گرفتن امضاء يا نشان انگشت وی، درخواست متقاضی را جهت تائيد آن به طريقی که برای او قابل درک باشد، تفهيم نمايد.

(٣) هرگاه اداره جهت شناسايی اطلاعات تقاضا شده به توضيحات بيشتر نياز داشته باشد، مسؤول اطلاع رسانی موضوع را با متقاضی پيگيری نموده تقاضای اطلاعات وی را واضح تر می‌سازد.

(٤) هرگاه اطلاعات تقاضا شده در

(c) ketabton.com: The Digital Library

په اداره کې شتون ونلري او څرګندده وي چې بله اداره غوښتل شوي اطلاعات لري، په دې صورت کې اداره مکلفه ده، د اطلاعاتو لیکلې غوښتنه په پنځو کاري ورځو موده کې هماغه ادارې ته واستوي او غوښتونکی په لیکلي ډول له موضوع څخه خبر کړي.

د اطلاعاتو د غوښتنې ردول

څوارلسمه ماده:

(۱) که چېرې د اطلاعاتو غوښتنه په کلي یا قسمي ډول رد شي، د اطلاع رسونې مسؤول مکلف دی، غوښتونکی په هغو مشخصو او قانوني دلایلو چې د هغو پر بنا د هغه غوښتنه رد شوې ده، په لیکلي ډول خبر کړي.

(۲) د اطلاع رسونې مسؤول مکلف دی د اطلاعاتو د غوښتنې د رد د تصمیم پر وړاندې د غوښتونکي د شکایت د حق په هکله، غوښتونکي ته لازم پوهاوی وړاندې کړي.

اداره موجود نبوده و واضح باشد که ادارهٔ دیگری دارای اطلاعات تقاضا شده است در این صورت اداره مکلف است، تقاضای کتبی اطلاعات را در مدت پنج روز کاری به همان اداره ارسال و متقاضی را از موضوع طورکتبی مطلع نماید.

رد تقاضای اطلاعات

مادهٔ چهاردهم:

(۱) هرگاه تقاضای اطلاعات طور کلی یا قسمی رد شود، مسؤول اطلاع رسانی مکلف است، متقاضی را از دلایل مشخص و قانونی که بنابرآن تقاضای وی رد گردیده، طورکتبی مطلع سازد.

(۲) مسؤول اطلاع رسانی مکلف است در مورد حق شکایت متقاضی بر علیه تصمیم رد تقاضای اطلاعات، به متقاضی آگاهی لازم ارائه نماید.

د اطلاعاتو کلني خپرول

پنځلسمه ماده:

(۱) ادارې مکلفې دي، لاندې اطلاعات لږترلږه په کال کې يوځل خپاره کړي:

۱- د ادارې تشکيل، دندې او واکونه او د اړوندو اجراآتو رپوټ.

۲- د فرعي برخو، ولايتي او ساحوي دفترونو او د اړوندو انکشافي پروژو او برنامو په هکله معلومات.

۳- د ادارې د اړيکې شمېره، برېښنا ليک، پته او کاري ساعتونه.

۴- د بودجې د سندونو او د مالي او پلټنې د رپوټونو په ګډون د ادارې مالي وضعيت.

۵- د هغو فورمو په ګډون چې خدمتونو ته د لاسرسي لپاره بشپړېږي دهغو مستقيمو خدمتونو جزئيات چې خلکو ته وړاندې کېږي او د خدمتونو د وړاندې کولو وخت.

۶- د ادارې په استماعيه او مشورتي غونډو کې د ښاريانو د مشارکت لپاره

نشرسالانۀ اطلاعات

مادۀ پانزدهم:

(۱) ادارات مکلف اند، اطلاعات ذيل را حداقل سال يک مرتبه نشر نمايند:

۱- تشکيل، وظايف و صلاحيت های اداره وگزارش اجراآت مربوط.

۲- معلومات در مورد بخش های فرعی، دفاتر ولايتی و ساحوی، برنامه ها و پروژه های انکشافی مربوط.

۳- شمارۀ تماس، ايميل، آدرس و ساعات کاری اداره.

۴- وضعيت مالی اداره به شمول اسناد بودجه و گزارش های مالی و تفتيش.

۵- جزئيات خدمات مستقيم که به مردم ارائه می‌گردد به شمول فورم هايی که جهت دسترسی خدمات تکميل گردد و زمان ارايۀ خدمات.

۶- معلومات در مورد ميکانيزم ها و طرزالعمل ها جهت مشارکت

(c) ketabton.com: The Digital Library

د میکانیزمونو او کړنلارو او اړونـــدو رپوټونو په هکله معلومات.

۷- د اطلاعاتو غوښتنې او د خلکــو مســتقیم شــکایت تــه د رســیدګۍ ځرنګوالی.

۸- اړونده تقنیني سندونه.

۹- اړوندې لایحـــې، کـــړنلارې او لارښودونه.

۱۰- د قوانینو، مقررو، کـــړنلارو او نورو تقنیني سندونو د طرحې په اړوند د مشورو په ګډون د ښاریانو د مشارکتي غونډو پایلې.

۱۱- اړوندکورني یـــا بـــین المللـــي قراردادونه، پروتوکولونه او هـــوکړه لیکونه.

۱۲- د داوطلبۍ اعلانونه، د آفرونو د ارزونې سندونه، تدارکاتي قراردادونه، د قراردادونو د اجراکولو د پرمختـــګ رپوټونه، د قراردادونو بشپړیز رپوټ، د قراردادونو له پلي کولو څخه د پلټنـــې رپوټ او په تدارکاتي قراردادونو پورې اړوند نور موارد.

۱۳- پالیسي، ستراتیژي او اړوند کاري

شهروندان در مجـــالس اســـتماعیه و مشورتی اداره و گزارش های مربوط.

۷- طـــرز رســـیدگی بـــه تقاضـــای اطلاعـــات و شـــکایت مســـتقیم مردم.

۸- اسناد تقنینی مربوط.

۹- لوایح، طرزالعمل‌ها و رهنمود های مربوط.

۱۰- نتـــایج جلســـات مشـــارکتی شهروندان به شمول مشوره در مـــورد طرح قوانین، مقرره ها، طرزالعمل ها و سایر اسناد تقنینی.

۱۱- قراردادها، پروتوکـــول هـــا و تفاهمنامه های داخلی یا بین المللـــی مربوط.

۱۲- اعلانات داوطلبی، اسناد ارزیابی آفرها، قـــرارداد هـــای تـــدارکاتی، گـــزارش هـــای پیشـــرفت اجـــرای قراردادها، گزارش تکمیلی قرار دادها، گزارش تفتیش از تطبیق قرارداد هـــا و سایر موارد مربـــوط قـــرارداد هـــای تدارکاتی.

۱۳- پالیسی، ستراتیژی و پلان هـــای

(c) ketabton.com: The Digital Library

پلانونه.

۱۴- د هغو اطلاعاتو د طبقه بندۍ او ډول لست چې په واک کې یې لري.

۱۵-د نوم، د اړیکې د شمېرې، برېښنا لیک او د دفتر د پتې په ګډون د اطلاع رسونې د مسؤول په هکله معلومات.

۱۶- د دغه قانون د حکمونو له تطبیق څخه کلنی رپوټ.

۱۷- د کمېسیون په تشخیص نور اطلاعات.

(۲) ادارې دې د قراردادونو په ګډون مهم اطلاعات او سندونه له بشپړېدو وروسته په ډېر لنډ ممکن وخت کې په داسې ډول د خلکو په واک کې ورکړي چې د عامه خلکو لپاره د درک وړ او په آسانۍ سره د لاسرسي وړ وي.

(۳) ادارې مکلفې دي، په ښه توګه د سندونو او اطلاعاتو د ساتنې او د غوښتونکو په لاسرسي کې د هغو د ورکولو په مقصد، د اطلاعاتو د مدیریت سیستم او د اطلاعاتو بانک (ډېټابیس) رامنځته کړي.

(۴) ادارې هغه اطلاعات چې په

کاری مربوط.

۱۴ - لست طبقه بندی و انواع اطلاعاتی که در اختیار دارد.

۱۵- معلومات در مورد مسؤول اطلاع رسانی به شمول نام، شمارۀ تماس، ایمیل و آدرس دفتر.

۱۶- گزارش سالانه از تطبیق احکام این قانون.

۱۷- سایر اطلاعات به تشخیص کمیسیون.

(۲) ادارات اطلاعات و اسناد مهم را به شمول قرارداد ها به اسرع وقت بعد از نهایی شدن به گونۀ در دسترس مردم قرار دهند که برای عامۀ مردم قابل درک و به آسانی قابل دسترس باشد.

(۳) ادارات مکلف اند، به منظور حفظ و نگهداشت بهتر اسناد و اطلاعات و بدسترس قرار دادن آن به متقاضیان، سیستم مدیریت اطلاعات و بانک اطلاعات (دیتابیس) را ایجاد نمایند.

(۴) ادارات اطلاعاتی را که به شکل

(c) ketabton.com: The Digital Library

برېښنايي ډول يې خپروي، د کمپيوټر په واسطه دې د تحليل او عملياتو وړ وي.

(۵) اشخاص کولای شي هغه اطلاعات چې لومړی د عامه ادارې په واسطه توليدېږي، له هغو څخه ګټه واخلي.

ممنوعيتونه

شپاړسمه ماده:

(۱) په لاندې حالاتو کې د اطلاعاتو وړاندې کول منع دي:

۱- په هغه صورت کې چې خپلواکي، ملي حاکميت، ځمکنۍ بشپړتيا او عامه امنيت له خطر سره مخامخ کړي.

۲- په هغه صورت کې چې له نورو هېوادونو سره د افغانستان د سياسي، اقتصادي او فرهنګي اړيکو د پرې کېدو سبب شي.

۳- په هغه صورت کې چې د شخص سر او مال له خطر سره مخامخ شي.

۴- په هغه صورت کې چې د جرم د کشف خنډ يا د جرم د ارتکاب د مخنيوي خنډ شي.

الکترونیکی به نشر می‌رسانند، قابل تحلیل و عملیات توسط کمپیوتر باشد.

(۵) اشخاص می‌توانند اطلاعاتی که نخست توسط ادارهٔ عامه تولید می‌گردد، از آن استفاده نمایند.

ممنوعیت ها

مادهٔ شانزدهم:

(۱) ارایهٔ اطلاعات در حالات ذیل ممنوع می باشد:

۱- درصورتی‌که استقلال، حاکمیت ملی، تمامیت ارضی و امنیت عامه را به خطر مواجه گرداند.

۲- درصورتی‌که سبب قطع روابط سیاسی، اقتصادی و فرهنگی افغانستان با سایرکشورها گردد.

۳- درصورتی‌که جان و مال شخص به خطر مواجه گردد.

۴- درصورتی‌که مانع کشف جرم یا مانع جلوگیری از ارتکاب جرم گردد.

(c) ketabton.com: The Digital Library

۵- په هغه صورت کې چې د تورن د کشف، څېړنې او تعقیب بهیر یا په دې برخه کې د احتیاطي تدبیرونو نیول مختل کړي.

٦- په هغه صورت کې چې د عادلانه محاکمې یا د حکم د تنفیذ بهیر اخلال کړي.

۷- په هغه صورت کې چې د شخص خصوصي حریم نقض کړي.

۸- په هغه صورت کې چې اطلاعات په سوداګریزو موضوعګانو، شخصي ملکیتونو او بانکي حساب پورې اړه ولري، خو دا چې په قوانینو کې بل ډول تشخیص شوی وي.

(۲) لاندې حالات د دې مادې د (۱) فقرې په ۷ او ۸ اجزاوو کې له درج شوو حکمونو څخه مستثنی دي:

۱- په هغه صورت کې چې واکمنه محکمه د شخص د اطلاعاتو د افشاکولو په هکله تجویز ونیسي.

۲- په هغه صورت کې چې د مؤلف، مصنف، هنرمند او څېړونکي د حقوقو د ملاتړ قانون (کاپي رایټ) او له سیالۍ

۵- درصورتیکه روند کشف، تحقیق و تعقیب متهم یا اتخاذ تدابیر احتیاطی در این زمینه را مختل سازد.

٦- درصورتیکه روند محاکمهٔ عادلانه یا تنفیذ حکم را اخلال نماید.

۷- درصورتیکه حریم خصوصی شخص را نقض نماید.

۸- درصورتیکه اطلاعات مربوط به موضوعات تجارتی، ملکیت های شخصی و حساب بانکی بوده، مگر اینکه در قوانین طور دیگری تشخیص شده باشد.

(۲) حالات ذیل از احکام مندرج اجزای ۷ و ۸ فقرهٔ (۱) این ماده مستثنی میباشد:

۱- در صورتیکه محکمهٔ ذیصلاح در مورد افشای اطلاعات شخصی تجویز اتخاذ نماید.

۲- درصورتیکه قانون حمایت حقوق مؤلف، مصنف، هنرمند و محقق (کاپی رایت) و قانون حمایت از رقابت

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځخه د ملاتړ قانون او نـور تقنينـي سندونه نقض نه کړي.

(۳) د دې مادې په (۱) فقره کې درج شوي اطلاعات په هغه صورت کې چې عامه ګټې ايجاب کړي، غوښتونکي ته وړاندې کېږي.

(۴) د دې مادې په (۱) فقره کې درج شوې عامه ګټې د اړوندې ادارې پـه واسطه تشخيصېږي.

(۵) که چېرې غوښتل شوي اطلاعات په هغو اطلاعاتو پورې اړه ولري چې د ثالث شخص له لوري په سـري ډول برابر شوي وي، اداره دې د نومـوړو اطلاعاتود افشاکولو په هکله د ثالـث شخص د رضايت يا نـه رضـايت د معلومولو لپاره له هغه سـره اړيکـې ونيسي. په هغو مواردو کې چې هغـه اعتراض ولري بايد وساتل شي، خو هغه تصميم چې آيا غوښتل شوي اطلاعات د ممنوعيتونو په محدوده کې دي يا ندي، د ادارې په واسطه نيول کېږي.

(٦) هغه اطلاعات چې له شلو کلونـو ځخه زياته مخينه ولري، په هغو باندې

و سـاير اسـناد تقنينـی را نقـض ننمايد.

(۳) اطلاعات مندرج فقرهٔ (۱) ايـن ماده در صورتی کـه منـافع عامـه ايجاب نمايـد بـه متقاضـی ارائـه می‌گردد.

(۴) منافع عامهٔ مندرج فقرهٔ (۱) ايـن ماده توسط ادارهٔ مربـوط تشـخيص می‌گردد.

(۵) هرگاه اطلاعات تقاضا شده مربوط به اطلاعاتی باشد که از جانب شخص ثالث طور سری فراهم شده باشد، اداره با شخص ثالث جهت معلوم نمـودن رضايت يا عدم رضايت وی در مـورد افشای اطلاعات متذکره تماس برقرار نمايد. در مواردی که وی اعتـراض داشته باشد بايد حفـظ شـود، امـا تصميمی که آيـا اطلاعـات تقاضـا شده در محدودهٔ ممنوعيت ها قـرار دارد يـا نـه، توسـط اداره اتخـاذ می‌گردد.

(٦) اطلاعاتی که بيشتر از بيست سال قدامت داشته باشـد، هـيچ گونـه

(c) ketabton.com: The Digital Library

هيڅ ډول ممنوعيت نشي وضع کېداى.
خو دا چې دغه موده په استثنايي حالاتو کې د هغې اداري د لـومړۍ درجـې مسؤول په وړانديز چې اړوند اطلاعات يې په واک کې دي د کمېسـيون پـه تأييد، زيات نه زيات تر نـورو لسـو کلونو پورې تمديدېداى شي.

(۷) که چېرې د غوښتل شوو اطلاعاتو يوه برخه د ممنوعيتونو په محدوده کې وي، له هماغې برخـې پرتـه، پـاتې اطلاعات دې وړاندې شي.

(۸) ادارې مکلفې دي، اړوند سندونه د محرميت په پام کې نيولو سره له جلا کړنلارې سره سم، تصنيف او طبقه بندي کړي.

د رپوټ وړاندې کول

اووه لسمه ماده:

(۱) د اطلاع رسونې مسؤولې مراجع مکلفې دي، د دې قانون د حکمونو د تطبيق په هکله د خپلو اجراآتو کلنـى رپوټ کمېسيون ته وړاندې کړي.

(۲) د دې مادې په (۱) فقره کـې د

ممنـوعيتى بـالاى آن وضـع شـده نمى‌تواند. مگر اينکه مدت متذکره در حالات استثنايى به پيشنهاد مسـؤول درجه اول اداره که اطلاعات مربوطه در اختيار آن قـرار دارد، بـا تائيـد کميسيون، حد اکثر الى ده سال ديگر تمديد شده مى‌تواند.

(۷) هرگاه يک بخش اطلاعات تقاضا شده در محدودهٔ ممنوعيت ها باشـد، به استثناى همان بخـش، اطلاعـات متباقى ارائه گردد.

(۸) ادارات مکلف اند، اسناد مربوط را بـا نظرداشـت محرميـت طبـق طرزالعمل جداگانه تصـنيف و طبقـه بندى نمايند.

ارايهٔ گزارش

مادهٔ هفدهم:

(۱) مراجع مسؤول اطـلاع رسـانى مکلف اند،گزارش اجـراآت سـالانهٔ خويش را در مورد تطبيق احکام ايـن قانون به کميسيون ارائه نمايند.

(۲) طرز ارايهٔ گزارش مندرج فقـرهٔ

(c) ketabton.com: The Digital Library

درج شوي رپوټ د وړاندې کولو څرنګوالی په هغې جلا کړنلاره کې تنظيمېږي چې د کمېسيون له لوري وضع کېږي.

څلورم فصل

کمېسيون

د کمېسيون رامنځته کول

اتلسمه ماده:

اطلاعاتو ته د لاسرسي د حق د تأمينولو په منظور، د دې قانون له حکمونو سره سم د ښځو او نارينه وو په ګډون د پنځو تنو غړو په ترکيب کمېسيون رامنځته کېږي.

د کمېسيون د غړيتوب شرطونه

نولسمه ماده:

هغه شخص د کمېسيون د غړي په توګه ټاکل کېږي چې لاندې شرطونه ولري:

۱- د افغانستان تابعيت ولري.

۲- د دېرش کلنۍ عمر يې بشپړ کړی وي.

۳- لږترلږه د لېسانس د تحصيلي سند

(۱) اين ماده در طرزالعمل جداگانۀ که از طرف کميسيون وضع می‌شود، تنظيم می‌گردد.

فصل چهارم

کميسيون

ايجاد کميسيون

مادۀ هجدهم:

به منظور تأمين حق دسترسی به اطلاعات، کميسيون مرکب از پنج عضو اعم از زن و مرد مطابق احکام اين قانون ايجاد می‌گردد.

شرايط عضويت کميسيون

مادۀ نزدهم:

شخصی به حيث عضوکميسيون تعيين می شود که واجد شرايط ذيل باشد:

۱- تابعيت افغانستان را داشته باشد.

۲- سن سی سالگی را تکميل نموده باشد.

۳- حداقل دارای سند تحصيلی

(c) ketabton.com: The Digital Library

لرونکی وي.

۴- له مدني حقوقو څخه په حرمــان، جنایت، بشري ضد جرمونو او د اداري فساد په جرمونو محکوم شوی نه وي.

۵- پنځه کلنه اړونده کــاري تجربــه ولري.

٦- د ښه شهرت لرونکی وي.

۷- د سیاســـي ګونـــد غړیتـــوب و نه لري.

۸- د دولتي ټاکنیزو یا انتصابي مقامونو متصدي نه وي.

د غوراوي د کمېټې رامنځته کول

شلمه ماده:

(۱) د کمېسیون د غړو د ټــاکنې پــه منظور، د غوراوي کمېټه پــه لانــدې ترکیب سره رامنځته کېږي:

۱- د اطلاعاتو او فرهنـــګ وزیـــر د رئیس په توګه.

۲- د سترې محکمې غړی د ســـترې محکمې د عالي شورې په ټاکنه د غړي په توګه.

۳- د ولسي جرګې د دیني، فرهنګي،

لیسانس باشد.

۴- به حرمان از حقوق مدنی، جنایت، جرایم ضد بشری و جرایم فساد اداری محکوم نشده باشد.

۵- پنج سال تجربهٔ کاری مرتبط داشته باشد.

٦- دارای شهرت نیک باشد.

۷- عضویت حزب سیاسی را نداشته باشد.

۸- متصدی عهده های انتخــابی یـــا انتصابی دولتی نباشد.

ایجاد کمیتهٔ گزینش

مادهٔ بیستم:

(۱) به منظور تعیین اعضای کمیسیون، کمیتهٔ گزینش به ترکیب ذیل ایجاد می‌گردد:

۱- وزیر اطلاعات و فرهنگ به حیث رئیس.

۲- عضو ستره محکمه بــه انتخــاب شورای عالی ستره محکمه به حیـــث عضو.

۳- عضو کمیســـیون امـــور دینـــی،

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوهنې او لوړو زده کړو د چارو د کمېسیون غړی د غړي په توګه.

۴- د افغانستان د بشر دحقوقو د خپلواک کمېسیون غړی د هغه کمېسیون په ټاکنه د غړي په توګه.

۵- د رسنیزې صنفي اتحادیې ټاکل شوی استازی د غړي په توګه.

٦- د مدني ټولنې اړوند بنسټونو ټاکل شوی استازی د غړي په توګه.

۷- د افغانستان دمدافع وکیلانو د خپلواک انجمن واکمن استازی د غړي په توګه.

(۲) د اطلاعاتو او فرهنګ وزارت د غوراوي کمېټې سکرتریت په غاړه لري.

(۳) د غوراوي کمېټه د کمېسیون د غړيتوب د لنډ ژوندلیک د منلو اعلان د کمېټې د لومړۍ غونډې له جوړېدو څخه وروسته په پنځو کاري ورځو موده کې خپروي.

(۴) د غوراوي کمېټه د رقابتي بهیر له پای ته رسېدو وروسته، د نوماندانو له ډلې څخه، د منلو د اعلان د مودې له

فرهنگی، معارف و تحصیلات عالی ولسی جرگه به حیث عضو.

۴- عضو کمیسیون مستقل حقوق بشر افغانستان به انتخاب آن کمیسیون به حیث عضو.

۵- نمایندهٔ منتخب نهاد های صنفی رسانه ئی به حیث عضو.

٦- نمایندهٔ منتخب نهاد های مرتبط جامعهٔ مدنی به حیث عضو.

۷- نماینده باصلاحیت انجمن مستقل وکلای مدافع افغانستان به حیث عضو.

(۲) وزارت اطلاعات و فرهنگ سکرتریت کمیتهٔ گزینش را به عهده دارد.

(۳) کمیتهٔ گزینش اعلان پذیرش خلص سوانح عضویت کمیسیون را در مدت پنج روز کاری بعد از اولین جلسهٔ کمیته اعلان می‌نماید.

(۴) کمیتهٔ گزینش از جملهٔ کاندیدان، پانزده تن واجد شرایط را بعد از ختم روند رقابتی،

(c) ketabton.com: The Digital Library

پای ته رسېدو ورروسته، د شرایطو لرونکي پنځلس تنه، په لسو کاري ورځو موده کې د افغانستان د اسلامي جمهوریت جمهوررئیس ته معرفي کوي.

(۵) د افغانستان د اسلامي جمهوریت جمهور رئیس له پنځلسو تنو څخه پنځه تنه یې د تخصص او جنسیت په پام کې نیولو سره د لومړۍ دورې لپاره د کمېسیون د غړو په توګه په لاندې ترتیب سره ټاکي:

۱- درې غړي د پنځو کلونو لپاره.

۲- دوه غړي د دریو کلونو لپاره.

(٦) د کمېسیون غړي په راتلونکو دوروکې د پنځو کلونو لپاره ټاکل کېږي.

(۷) دکمېسیون غړي ددې مادې د (۵ او ٦) فقرو د حکم په پام کې نیولوسره یوازې د یوې دورې لپاره ټاکل کېږي.

(۸) د کمېسیون غړي نه شي کولی د دندې په وخت کې په نورو دندو لاس پورې کړي، د لوړو زده کړو په مؤسسو کې تدریس له دغه حکم څخه

در مدت ده روز کاری بعد از پایان مدت اعلان پذیرش به رئیس جمهوری اسلامی افغانستان معرفی می‌نماید.

(۵) رئیس جمهوری اسلامی افغانستان از میان پانزده تن پنج تن آنها را با نظرداشت تخصص و جنسیت برای دورۀ اول به حیث اعضای کمیسیون به ترتیب ذیل تعیین می‌نماید:

۱- سه عضو برای مدت پنج سال.

۲- دو عضو برای مدت سه سال.

(٦) اعضای کمیسیون در دوره های بعدی برای مدت پنج سال تعیین می‌گردند.

(۷) اعضای کمیسیون صرف برای یک دوره با نظرداشت حکم فقره های (۵ و ٦) این ماده تعیین می‌گردد.

(۸) اعضای کمیسیون نمی‌توانند، حین تصدی وظیفه به وظایف دیگر اشتغال ورزند. تدریس در مؤسسات تحصیلات عالی از این حکم مستثنی

(c) ketabton.com: The Digital Library

مستثني دی.

د رئيس، مرستيال او منشي ټاکنه

يوويشتمه ماده:

کمېسيون په لومړۍ غونډه کې، د خپلو غړو له منځــه د کمېســيون رئـيس، مرستيال او منشي د دووکلونو او شپږو مياشتو مودې لپاره انتخابوي. ديوې بلې دورې لپاره دهغوی بيا انتخاب مجــاز دی.

د کمېسيون دندې او واکونه

دوه ويشتمه ماده:

کمېسيون د لاندو دنــدو او واکونــو لرونکی دی:

۱- له ادارو څخــه اطلاعــاتو تــه د لاسرسي له بهير او د هغو د وړانــدې کولو له څرنګوالي څخه څارنه.

۲- د غوښتونکو د شکايتونو بررسي.

۳- د اړتيا په صورت کــې د ادارو د اطلاع رسونې له مسؤولو مراجعو څخه د سندونو غوښتل.

۴- غوښتونکو او ادارو ته د لازمــو مشورو وړاندې کول.

مي‌باشد.

انتخاب رئيس، معاون و منشی

مادۀ بيست و يکم:

کميسيون در اولين جلســه، رئـــيس، معاون و منشی کميسيون را از ميـــان اعضای خويش برای مدت دوســـال و شش ماه انتخاب می نمايد. انتخـــاب مجدد آنها برای يک دورۀ ديگر مجاز می‌باشد.

وظايف و صلاحيت های کميسيون

مادۀ بيست و دوم:

(۱)کميســـيون دارای وظــــايف و صلاحيت های ذيل می‌باشد:

۱- نظارت از پروسۀ دسترســـی بـــه اطلاعات از ادارات و چگونگی ارايۀ آن.

۲- بررسی شکايات متقاضيان.

۳- مطالبۀ اسناد از مراجع مســؤول اطـــلاع رســـانی ادارات درصـــورت ضرورت.

۴- ارايۀ مشوره های لازم به متقاضيان و ادارات.

(c) ketabton.com: The Digital Library

۵- د ادارو د اطلاع رسونې د مسؤولو مراجعو د رپوټونو ارزونه.

٦- جمهور رئیس او د ملي شوري دواړو مجلسونو ته د کمېسیون د فعالیتونو د کلني رپوټ وړاندې کول او د هغو خپرول.

۷- د روزنیزو برنامو د دایرولو له لارې په هېواد کې د اطلاع رسونې د فرهنګ پیاوړتیا.

۸- د کمېسیون د فعالیتونو په هکله د عامه پوهاوي لوړول.

۹- د کمېسیون د تصمیمونو خپرول.

۱۰- د دې قانون د حکمونو د تطبیق له څرنګوالي څخه څارنه.

۱۱- د اړوندو لایحو او کړنلارو تصویبول.

۱۲- د ادارو له لوري د اطلاعاتو د تنظیم د څرنګوالي په هکله د اقل حد معیارونو وضع کول.

۱۳- په دې قانون کې د درج شوو نورو دندو ترسره کول.

(۲) د دې مادې په مفهوم څارنه د دې قانون د حکمونو د تطبیق له ډول څخه

۵- ارزیابی گزارش مراجع مسؤول اطلاع رسانی ادارات.

٦- ارایۀ گزارش سالانۀ فعالیت های کمیسیون به رئیس جمهور و مجلسین شورای ملی و نشر آن.

۷- تقویت فرهنگ اطلاع رسانی در کشور از طریق تدویر برنامه های آموزشی.

۸- بلند بردن آگاهی عامه در مورد فعالیت های کمیسیون.

۹- نشر تصامیم کمیسیون.

۱۰- نظارت از چگونگی تطبیق احکام این قانون.

۱۱- تصویب لوایح و طرزالعمل های مربوط.

۱۲- وضع حداقل معیارها در مورد چگونگی تنظیم اطلاعات از جانب ادارات.

۱۳- انجام سایر وظایف مندرج این قانون.

(۲) نظارت به مفهوم این ماده عبارت از چگونگی تطبیق احکام این قانون

(c) ketabton.com: The Digital Library

عبارت دی.
(۳) کمېسیون د دې قانون له حکمونو سره سم، په خپلو اجراآتو کې خپلواک دی.

د کمېسیون د غونډو دایرېدل

درویشتمه ماده:

(۱) د کمېسیون عادي غونډې په اونۍ کې یوځل دایرېږي او فـوق العـاده غونډې د رئیس د تصمیم پربنسټ یا د هغو د غړو د یوه ثلث پـه وړانـدیز دایرېدای شي.
(۲) د کمېسیون د غونډو د دایرېـدو نصاب د هغه د اکثریت غړو شتون دی.
(۳) د کمېسیون تصمیمونه د حاضرو غړو د رایو د اکثریت پر بنسټ نیـول کېږي او د رایو د برابرۍ په صـورت کې، هغه لوری چې رئیس ورته رایـه ورکړې وي، اکثریت ګڼل کېږي خو دا چې په دې قانون کې بل ډول تصـریح شوي وي.
(۴) د فعالیت ډول او د کمېسیون پـه غونډو پورې اړوندې نورې چارې پـه

می‌باشد.
(۳) کمیسیون مطابق احکام این قانون در اجـراآت خـویش مسـتقل می‌باشد.

تدویرجلسات کمیسیون

مادۀ بیست و سوم:

(۱) جلسـات عادی کمیسیون در هر هفته یکبار دایر می‌گردد و جلسـات فوق العاده بر اساس تصمیم رئیس یـا پیشنهاد یک ثلث اعضای آن دایر شده می‌تواند.
(۲) نصاب تدویر جلسات کمیسـیون حضور اکثریت اعضای آن می‌باشد.
(۳) تصامیم کمیسـیون بـه اسـاس اکثریت آرای اعضای حاضر اتخاذ و در صورت تساوی آراء، طرفـی‌کـه رئیس به آن رای داده باشد، اکثریـت شمرده می‌شود مگر اینکه در این قانون طـور دیگـری تصـریح گردیـده باشد.
(۴) طرز فعالیت و سایر امور مربوط به جلسـات کمیسـیون در طرزالعمـل

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغې جلا کړنلاره کې چې د کمېسیون له لوري وضع کېږي، تنظیمېږي.

د کمېسیون د تصمیم پلي کول

څلېریشتمه ماده:

(۱) د کمېسیون تصمیم وروستی دی له ابلاغ وروسته د پلي کولو وړ دی.

(۲) که چېرې اداره د کمېسیون تصمیم رعایت نه کړي، کمېسیون کولای شي، موضوع واکمنو مراجعو یا مقاماتو ته محول کړي.

د کمېسیون دفتر

پنځه ویشتمه ماده:

کمېسیون د مرکزي دفتر لرونکی دی، د اړتیا په صورت کې کولای شي، خپل ساحوي دفترونه هم رامنځته کړي.

د غړیتوب د له لاسه ورکولو حالات

شپږویشتمه ماده:

(۱) د کمېسیون غړی له لاندې حالاتو څخه په یوه کې خپل غړیتوب له لاسه ورکوي:

جداگانهٔ که از طرف کمیسیون وضع می‌شود، تنظیم می‌گردد.

تطبیق تصمیم کمیسیون

مادهٔ بیست و چهارم:

(۱) تصمیم کمیسیون نهایی بوده بعد از ابلاغ قابل تطبیق می‌باشد.

(۲) هرگاه اداره تصمیم کمیسیون را رعایت ننماید، کمیسیون می‌تواند، موضوع را به مراجع یا مقامات ذیصلاح محول نماید.

دفتر کمیسیون

مادهٔ بیست و پنجم:

کمیسیون دارای دفتر مرکزی بوده، در صورت ضرورت می‌تواند، دفاتر ساحوی خویش را نیز ایجاد نماید.

حالات از دست دادن عضویت

مادهٔ بیست و ششم:

(۱) عضوکمیسیون در یکی از حالات ذیل عضویت خویش را از دست می‌دهد:

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱- د جمهور رئیس لـه منظـورۍ وروسته ليکلې استعفاء.
۲- په داسې ناعلاجو ناروغيو اخته کېدل چې د هغه د دندې د اجراء کولو خنډ شي.
۳- له شپږو مياشتو څخه زيات په تنفيذي حبس محکوميت.
۴- د غړيتوب د شرطونو د لرلو په اړوند د ناسمو اطلاعاتو وړاندې کول.
۵- په کمېسيون کې د کاري مودې بشپړول.
۶- د کمېسيون د اړونـدو قوانينـو، مقررو، لايحو او کړنلارو د حکمونو نه رعايتول.
(۲) که چېرې د کمېسيون غړی د دې مادې په (۱) فقره کې له درج شـوو حالتونو څخه په يوه کې خپل غړيتوب له لاسه ورکړي او د کمېسيون د کار له دورې څخه لږترلږه يو کال پاتې وي، د اطلاعــاتو او فرهنــگ وزارت د غوراوي کمېټه په لسو کاري ورځـو موده کې ددې قانون د شلمې مادې په (۱) فقره کې په درج شوي ترکيـب

۱- استعفای کتبی بعـد از منظـوری رئيس جمهور.
۲- مبتلا شدن بـه امـراض صـعب العلاجی کـه مـانع اجـرای وظيفـۀ وی گردد.
۳- محکوميت به حبس تنفيذی بيش از شش ماه.
۴- ارايۀ اطلاعات نا درست مبنی بر داشتن شرايط عضويت.
۵- تکميـل مـدت کـاری در کميسيون.
۶- عدم رعايـت احکـام قـوانين، مقرره ها، لوايح و طرزالعمـل هـای مربوط کميسيون.
(۲) هرگاه عضو کميسيون در يکی از حالات مندرج فقرۀ (۱) ايـن مـاده عضويت خويش را از دست دهـد و حد اقل يک سال از دورۀ کارکميسيون بـاقی مانـده باشـد، وزارت اطلاعات و فرهنگ کميتۀ گـزينش را در مدت ده روز کاری بـه ترکيـب مندرج فقرۀ (۱) مادۀ بيستم اين قانون تشکيل و کميتـۀ گـزينش اعـلان

(c) ketabton.com: The Digital Library

سره جوړوي او د غوراوي کمېټه په کمېسیون کې د غړیتوب د نوماندانو د لنډ ژوند لیک د منلو اعلان، اعلانوي.

(۳) د غوراوي کمېټه د نوماندانو له منځه د شرایطو لرونکي دوه تنه جمهور رئیس ته معرفي کوي.

(۴) جمهور رئیس د دوو تنو له منځه یو یې د کمېسیون د غړي په توګه ټاکي.

د کمېسیون د غړي عزل

اووه ویشتمه ماده:

د کمېسیون د غړي عزل د دې قانون د شپږویشتمې مادې د (۱) فقرې د ۲،۴ او۶ اجزاوو په درج شوو حالاتو کې د کمېسیون د پنځو تنو غړو له تشخیص او تأیید وروسته صورت مومي.

محدودیتونه

اته ویشتمه ماده:

(۱) د کمېسیون رئیس او غړی نشي کولای د تصمیم نیونې په هغو غونډو کې چې ذینفع وي، ګډون وکړي.

(۲) د کمېسیون رئیس او غړي نشي

پذیرش خلص سوانح کاندیدان عضویت در کمیسیون را اعلان می‌نماید.

(۳) کمیتۀ گزینش از میان کاندیدان دو تن واجد شرایط را به رئیس جمهور معرفی می‌نماید.

(۴) رئیس جمهور از میان دو تن یکی از آنها را به حیث عضوء کمیسیون تعیین می‌نماید.

عزل عضو کمیسیون

مادۀ بیست و هفتم:

عزل عضو کمیسیون در حالات مندرج اجزای ۲، ۴ و۶ فقرۀ (۱) مادۀ بیست و ششم این قانون بعد از تشخیص و تائید پنج تن از اعضای کمیسیون صورت می‌گیرد.

محدودیت‌ها

مادۀ بیست و هشتم:

(۱) رئیس و اعضای کمیسیون نمی‌توانند در جلسات تصمیم گیری که ذینفع باشند، اشتراک نمایند.

(۲) رئیس و اعضای کمیسیون

(c) ketabton.com: The Digital Library

کولای، هغه اطلاعات چې د دندې د اجراء کولو په وخت کې یا د هغې له پرېښودو وروسته یې ترلاسه کړي دي او د دې قانون له حکمونو سره سم ممنوع وي، افشاء یا له هغو څخه د ځان یا د نورو اشخاصو په نفع ګټه اخیستنه وکړي.

(۳) که چېرې د کمېسیون رئیس او غړي د دې مادې په (۲) فقره کې له درج شوي حکم څخه سرغړونه وکړي، سرغړوونکی د قانون له حکمونو سره سم تر عدلي تعقیب لاندې نیول کېږي.

د کمېسیون دارالانشاء

نهه ویشتمه ماده:

(۱) کمېسیون د اداري او اجرایوي چارو د پرمخ بیولو په منظور د دارالانشاء لرونکی دی چې په رأس کې یې رئیس ځای لري.

(۲) د دارالانشاء رئیس د دې قانون په نولسمه ماده کې په درج شوو شرطونو سربېره د بشري سرچینو، مالي او تدارکاتي مدیریت په چارو کې لږترلږه

نمی‌توانند، اطلاعاتی را که حین اجرای وظیفه یا بعد از ترک آن، بدست آورده اند و مطابق احکام این قانون ممنوع باشد، افشاء یا از آن به نفع خویش یا سایر اشخاص استفاده نمایند.

(۳) هرگاه رئیس و اعضای کمیسیون از حکم مندرج فقرهٔ (۲) این ماده تخلف نمایند، متخلف مطابق احکام قانون تحت تعقیب عدلی قرار می‌گیرد.

دارالانشای کمیسیون

مادهٔ بیست و نهم:

(۱) کمیسیون به منظور پیشبرد امور اداری و اجرائیوی دارای دارالانشاء می‌باشد که در رأس آن رئیس قرار دارد.

(۲) رئیس دارالانشاء علاوه بر شرایط مندرج مادهٔ نزدهم این قانون دارای تجربهٔ کاری حداقل پنج سال در امور مدیریت منابع بشری، مالی و تدارکاتی

(c) ketabton.com: The Digital Library

پنځه کاله کاري تجربه لري.

(۳) کمېسيون د رايو د اکثريت په توافق سره د شرايطو لرونکو اشخاصو له منځه درې تنه د دارالانشاء رياست د پست د ترلاسه کولو په مقصد جمهور رئيس ته وړانديزوي.

(۴) جمهور رئيس د دريو تنو له منځه يو يې د دارالانشاء د رئيس په توګه ټاکي.

(۵) د دارالانشاء کارکوونکي د قانون له حکمونو سره سم ګمارل کېږي.

(٦) دارالانشاء خپلې دندې د قانون له حکمونو او هغو کړنلارو سره سم چې د کمېسيون له لوري تصويبېږي، اجراء کوي او د کمېسيون په وړاندې مسؤوله ده.

د کمېسيون بودجه

دېرشمه ماده:

(۱) کمېسيون خپله بودجه له حکومت سره په مشوره کې برابروي او په لګولو کې يې خپلواک دی او د هغې رپوټ د قانون له حکمونو سره سم وړاندې

می‌باشد.

(۳) کمیسیون به توافق اکثریت آراء از میان اشخاص واجد شرایط سه تن را غرض احراز پست ریاست دارالانشاء به رئیس جمهور پیشنهاد می‌نماید.

(۴) رئیس جمهور از میان سه تن یکی از آنها را به حیث رئیس دارالانشاء تعیین می‌نماید.

(۵)کارکنان دارالانشاء مطابق احکام قانون استخدام می‌گردند.

(٦) دارالانشاء وظایف خویش را مطابق احکام قانون و طرزالعمل‌های که از طرف کمیسیون تصویب می‌گردد، اجراء نموده و نزد کمیسیون مسؤول می‌باشد.

بودجۀ کمیسیون

مادۀ سی ام:

(۱)کمیسیون بودجۀ خود را در مشوره با حکومت ترتیب و در مصرف آن مستقل بوده و گزارش آن را مطابق احکام قانون ارائه

(c) ketabton.com: The Digital Library

کوي.

(۲) کمېسیون کولای شي، د خپلــو فعالیتونو د لابنه تنظیم او د اجراآتو د اغیزمنتیا په منظور د قانون له حکمونو سره سم له ملي او بین المللي مؤسسو څخه مالي او تخنیکي مرستې ترلاســه کړي.

حقوق او امتیازونه

یودېرشمه ماده:

د کمېسیون د غړو لپاره د قانون لــه حکمونو سره سم مناســب معــاش او امتیازونه ټاکل کېږي.

پنځم فصل

شکایتونه

د شکایت حق

دوه دېرشمه ماده:

(۱) که چېرې غوښتونکی ډاډ ترلاسه کړي چې د هغه د اطلاعاتو غوښــتنه ددې قانون له حکمونــو ســره ســم رسیدګي صورت نده موندلې یا د ادارې له اجراآتو څخه رضایت ونــه لــري، کولای شي هغې ادارې ته چې له هغې

می‌نماید.

(۲) کمیسیون می‌تواند به منظور تنظیم بهتر فعالیت ها و مؤثریــت اجــراآت خویش مطابق احکام قانون از مؤسسات ملی و بــین المللــی کمــک هــای مــالی و تخنیکــی را دریافــت نماید.

حقوق وامتیازات

مادۀ سی و یکم:

برای اعضای کمیسیون مطابق احکام قانون معاش و امتیازات مناسب تعیــین می‌گردد.

فصل پنجم

شکایات

حق شکایت

مادۀ سی و دوم:

(۱) هرگاه متقاضی اطمینان حاصــل نماید که به تقاضای اطلاعات وی طبق احکام این قانون رســیدگی صــورت نگرفته یا از اجــراآت اداره رضــایت نداشته باشد، مــی‌توانــد بــه ادارۀ که از آن تقاضای اطلاعات صــورت

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځخه د اطلاعاتو غوښتنه شوې یا کمېسیون ته شکایت وکړي.

(۲) د دې مادې په (۱) فقره کې درج شوي شکایت ته رسیدګي په وړیا ډول صورت مومي.

د غوښتونکي شکایت

دري دېرشمه ماده:

(۱) د هغې ادارې د اطلاع رسونې مسؤول چې له هغې ځخه د اطلاعاتو غوښتنه شوې ده، مکلف دی، د پنځو کاري ورځو په موده کې رسېدلی شکایت بررسي او د هغه د رفع کولو په مقصد د دې قانون له حکمونو سره سم وړ تصمیم ونیسي.

(۲) که چېرې غوښتونکی خپل شکایت لومړی هغې ادارې ته چې له هغې ځخه یې د اطلاعاتو غوښتنه کړې ده وړاندې کړي، د لیکلي ځواب له ترلاسه کولو یا د پنځو کاري ورځو مودې له تېرېدو وروسته کولای شي خپل شکایت کمېسیون ته وړاندې کړي.

(۳) کمېسیون مکلف دی، رسېدلی

گرفته یا به کمیسیون شکایت نماید.

(۲) رسیدگی به شکایت مندرج فقرۀ (۱) این ماده طور رایگان صورت می‌گیرد.

شکایت متقاضی

مادۀ سی و سوم:

(۱) مسؤول اطلاع رسانی ادارۀ که از آن تقاضای اطلاعات صورت گرفته، مکلف است، در مدت پنج روز کاری شکایت واصله را بررسی و غرض رفع آن مطابق احکام این قانون تصمیم مقتضی اتخاذ نماید.

(۲) هرگاه متقاضی شکایت خویش را نخست به ادارۀ که از آن تقاضای اطلاعات نموده ارائه کند، بعد از گرفتن پاسخ کتبی یا سپری شدن مدت پنج روز کاری می‌تواند، شکایت خویش را به کمیسیون ارائه نماید.

(۳) کمیسیون مکلف است، شکایت

(c) ketabton.com: The Digital Library

شکایت د هغه د ترلاسه کولو له نېټې څخه زیات نه زیات په شلو کاري ورځو موده کې بررسي او په دې برخه کې تصمیم ونیسي.

(۴) کمېسیون کولای شي، د اړتیا په صورت کې شکایت ته د رسیدګۍ په بهیر کې د اړوندو مینه والو د ګډون زمینه برابره کړي.

(۵) هغه اداره چې شکایت ورڅخه شوی مکلفه ده، داسې دلایل او مدارک وړاندې کړي چې له قانون سره سم يې عمل کړی دی.

(٦) د شکایتونو او اړوندو سندونو او مدارکو د بررسۍ څرنګوالی په هغې جلا کړنلاره کې چې د کمېسیون له لوري وضع کېږي، تنظیمېږي.

شکایت ته رسیدګي

څلور دېرشمه ماده:

(۱) کمېسیون شکایت ته د رسیدګۍ په وخت کې د لاندو واکونو لرونکی دی:

۱- د لورو او شاهدانو احضارول او

واصله را از تاریخ دریافت آن حد اکثر در مدت بیست روزکاری بررسی و در زمینه تصمیم اتخاذ نماید.

(۴) کمیسیون می‌تواند، در صورت لزوم زمینهٔ اشتراک علاقمندان ذیدخل در روند رسیدگی به شکایات را فراهم نماید.

(۵) ادارهٔ که شکایت از آن صورت گرفته مکلف است، دلایل و مدارکی را ارائه نماید که مطابق قانون عمل نموده است.

(٦) طرز بررسی شکایات، اسناد و مدارک مربوط در طرزالعمل جداگانهٔ که از طرف کمیسیون وضع می‌شود، تنظیم می‌گردد.

رسیدگی به شکایت

مادهٔ سی و چهارم:

(۱) کمیسیون حین رسیدگی به شکایت دارای صلاحیت های ذیل می‌باشد:

۱- دعوت طرفین و سمع

(c) ketabton.com: The Digital Library

په شفاهي يا ليکلي ډول د هغوی د څرګندونو اورېدل.

۲- د سندونو او مدارکو په وړاندې کولو د ادارو مکلف کول.

۳- د ادارو د اطلاع رسونې د مراجعو د دفترونو او د سندونو د مديريت او ساتنې د ډول بررسي.

(۲) کمېسيون کولای شي، شکايت ته د رسيدګۍ په وخت کې اداره د دې قانون له حکمونو سره سم غوښتونکي ته د اطلاعاتو په وړاندې کولو مکلفه کړي، د دې قانون د حکمونو په تطبيق کې د تعلل په صورت کې هغه لازم تصميمونه چې د کمېسيون په واسطه نيول شوي دي، ترلاس لاندې ونيسي.

(۳) کمېسيون کولای شي شکايت ته د رسيدګۍ په وخت کې اداره مکلفه کړي ترڅو د اطلاع رسونې د مرجع د چارو د ښه والي، په مناسب ډول د سندونو د مديريت، مخکې له مخکې د برابرو شوو اطلاعاتو د خپرولو او د کلني رپوټ د خپرولو په مقصد لازم تدبيرونه ونيسي.

اظهارات آنها طور شفاهی یا کتبی.

۲- مکلف نمودن ادارات به ارایهٔ اسناد و مدارک.

۳- بررسی دفاتر مراجع اطلاع رسانی ادارات و طرز مدیریت و نگهداری اسناد.

(۲) کمیسیون می‌تواند، حین رسیدگی به شکایت اداره را مکلف به ارایهٔ اطلاعات مطابق احکام این قانون به متقاضی نماید در صورت تعلل در تطبیق احکام این قانون تصامیم لازم را که از جانب کمیسیون اتخاذ شده، روی دست گیرد.

(۳) کمیسیون می‌تواند، حین رسیدگی به شکایت اداره را مکلف نماید تا به منظور بهبود امور مرجع اطلاع رسانی، مدیریت اسناد طور مناسب، نشر اطلاعات از قبل تهیه شده و نشر گزارش سالانه تدابیر لازم را اتخاذ نماید.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۴) که چېرې اداره یا غوښتونکی د کمېسیون په تصمیم قناعت ونلري، کولای شي د دېرشو کاري ورځو په موده کې محکمې ته مراجعه وکړي.

سرغړونې او تأدیبي مؤیدات

پنځه دېرشمه ماده:

(۱) لاندې موارد، د دې قانون له حکمونو څخه سرغړونه پېژندل کېږي:

۱- غوښتونکي ته د اطلاعاتو د لیکلې غوښتنې د مندرجاتو مغایر د اطلاعاتو وړاندې کول.

۲- د قانوني دلایلو له وړاندې کولو پرته غوښتونکي ته د اطلاعاتو له وړاندې کولو څخه ډډه کول.

۳- د واقعیت خلاف کمېسیون ته د اطلاعاتو وړاندې کول.

۴- له قانوني واک پرته د سندونو له منځه وړل.

۵- په ټاکلې موده کې د غوښتل شوو اطلاعاتو نه وړاندې کول.

۶- د کمېسیون د تصمیمونو او کړنلارو نه رعایتول.

(۴) هرگاه اداره یا متقاضی به تصمیم کمیسیون قناعت نداشته باشد، می‌تواند در مدت سی روزکاری به محکمه مراجعه نماید.

تخلفات و مؤیدات تأدیبی

مادهٔ سی و پنجم:

(۱) موارد ذیل، تخلف از احکام این قانون شناخته می‌شود:

۱- ارایهٔ اطلاعات مغایر مندرجات تقاضای کتبی اطلاعات به متقاضی.

۲- امتناع از ارایهٔ اطلاعات به متقاضی بدون ارایهٔ دلایل قانونی.

۳- ارایهٔ اطلاعات خلاف واقعیت به کمیسیون.

۴- محو اسناد بدون صلاحیت قانونی.

۵- عدم ارایهٔ اطلاعات تقاضا شده در موعد معین.

۶- عدم رعایت تصامیم و طرزالعمل های کمیسیون.

(c) ketabton.com: The Digital Library

۷- په ټاکلې موده کې د اطلاع رسونې د مسؤولې مرجع له لوري کمېسيون ته د رپوټ نه وړاندې کول.

(۲) کمېسيون د دې مادې په (۱) فقره کې له درج شوي حکم څخه د سرغړونې د تثبيت په صورت کې، له احوالو سره سم له لاندې تأديبي مؤيداتو څخه د يوې په پلي کولو تصميم نيسي:

۱- توصيه.

۲- ليکلی اخطار.

۳- د قانون له حکمونو سره سم د کسر معاش په باره کې تصميم نيول او اړوندې ادارې ته دهغه وړاندېزول.

۴- د بيا بيا سرغړونې په صورت کې، د قانون له حکمونوسره سم د سرغړوونکي کارکوونکي د تبديلۍ تصميم نيول او اړوندې ادارې ته د هغه وړانديزول.

(۳) که چېرې د دې مادې په (۱) فقره کې د درج شوې سرغړونې پېښېدل حقيقي يا حکمي اشخاصو ته د مادي يا معنوي تاوانونو په اوښتو تمام شي، د

۷- عدم ارایهٔ گزارش به کمیسیون از جانب مرجع مسؤول اطلاع رسانی در موعد معین.

(۲) کمیسیون در صورت تثبیت تخلف از حکم مندرج فقرهٔ (۱) این ماده، حسب احوال به تطبیق یکی از مؤیدات تأدیبی ذیل، تصمیم اتخاذ می‌نماید:

۱- توصیه.

۲- اخطار کتبی.

۳- تصمیم مبنی برکسر معاش طبق احکام قانون و پیشنهاد آن به ادارهٔ مربوط.

۴- در صورت تخلف مکرر، تصمیم تبدیلی کارکن متخلف طبق احکام قانون و پیشنهاد آن به ادارهٔ مربوط.

(۳) هرگاه وقوع تخلفات مندرج فقرهٔ (۱) این ماده منجر به بروز خسارات مادی یا معنوی به اشخاص حقیقی یا حکمی شود، مطابق احکام قانون جبران

(c) ketabton.com: The Digital Library

قانون له حکمونو سره سم جبرانېږي.

(۴) اړوندې ادارې مکلفې دي، د قانون له حکمونو سره سم تأديبي مؤيدات عملي کړي او د هغو له تطبيق څخه کمېسيون ته ډاډ ورکړي.

د اشخاصو مصئونيت

شپږدېرشمه ماده:

هغه شخص چې اطلاعات يې په ښه نيت سره افشاء کړي وي، د اثبات په صورت کې د قانون له حکمونو سره سم د حقوقي، اداري او وظيفوي مصئونيت لرونکی دی او تر ملاتړ لاندې نيول کېږي.

شپږم فصل

متفرقه حکمونه

د مبالغو تحويلول

اووه دېرشمه ماده:

په دې قانون کې د درج شوو حکمونو له تطبيق څخه ترلاسه شوي مبالغ د دولت د وارداتو په حساب، بانک ته تحويلېږي.

می‌گردد.

(۴) ادارات مربوط مکلف اند، مؤیدات تأدیبی را طبق احکام قانون عملی و از تطبیق آن به کمیسیون اطمینان دهند.

مصئونیت اشخاص

مادۀ سی و ششم:

شخصی‌که اطلاعات را با حسن نیت افشاء نموده باشد، درصورت اثبات مطابق احکام قانون دارای مصئونیت حقوقی، اداری و وظیفوی بوده و مورد حمایت قرار می‌گیرد.

فصل ششم

احکام متفرقه

تحویل مبالغ

مادۀ سی و هفتم:

مبالغ حاصله ناشی از تطبیق احکام مندرج این قانون به حساب واردات دولت، تحویل بانک می‌گردد.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مدیریتي اقدامات

اته دېرشمه ماده:

(۱) ادارې مکلفې دي، په مناسب ډول د اطلاعاتو له ساتنې او له دې قانون او له اړوندو معیارونو اوکړنلارو سره د هغو له سمون څخه کمېسیون ته ډاډ ورکړي.

(۲) ادارې مکلفې دي، د دغه قانون د حکمونو د ښه تطبیق په مقصد اړوندو کارکوونکو ته روزنیزې برنامې دایرې او کمېسیون ته ډاډ ورکړي.

ارجحیت

نهه دېرشمه ماده:

اطلاعاتو ته د لاسرسي په اړه د دې قانون حکمونه د نورو قوانینو په نسبت مرجح دي.

د لایحو، کړنلارو او لارښودونو وضع

څلوېښتمه ماده:

کمېسیون کولای شي، د دې قانون د حکمونو د لاښه تطبیق په مقصد،

اقدامات مدیریتی

مادۀ سی و هشتم:

(۱) ادارات مکلف اند، از نگهداری مناسب اطلاعات و مطابقت آن با این قانون و معیارها و طرزالعمل های مربوط به کمیسیون اطمینان دهند.

(۲) ادارات مکلف اند، به منظور تطبیق بهتر احکام این قانون برنامه های آموزشی را برای کارکنان مربوط، تدویر و به کمیسیون اطمینان دهند.

ارجحیت

مادۀ سی و نهم:

احکام این قانون در رابطه به دسترسی به اطلاعات نسبت به سایر قوانین مرجح می‌باشد.

وضع لوایح، طرزالعمل ها و رهنمودها

مادۀ چهلم:

کمیسیون می‌تواند، به منظور تطبیق بهتر احکام این قانون، لوایح،

(c) ketabton.com: The Digital Library

لایحې، کړنلارې او لارښودونه وضـــع کړي.

انفاذ

یوڅلوېښتمه ماده:

دغه قانون په رسمي جریـــده کـــې د خپرېدو له نېټې څخـــه دېـــرش (۳۰) ورځې وروسته نافذېږي او د هغه پـــه انفاذ سره د ۱۳۹۳هــجري لمریـــز کال په (۱۱۵۶) ګڼه رسمي جریده کې خپور شوی اطلاعاتو تـــه د لاسرســـي قانون ملغي کېږي.

طرزالعمل ها و رهنمود ها را وضـــع نماید.

انفاذ

مادۀ چهل و یکم:

ایـــن قـــانون ســـی (۳۰) روز بعـــد از تاریخ نشـــر در جریـــدۀ رســـمی نافـــذ مـــی‌گـــردد و بـــا انفـــاذ آن قانون دسترســـی بـــه اطلاعـــات منتشـــرۀ جریـــدۀ رســـمی شـــماره (۱۱۵۶) سال ۱۳۹۳هــ.ش ملغـــی می‌گردد.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ملكي لوړو زده کړو د قانون د ځینو مادو د تعدیل او ایزاد د توشیح په هکله د افغانستان اسلامي جمهوریت د رئیس تقنیني فرمان

گڼه:(۲۵۷)

نېټه: ۱۳۹٦/۱۲/۱۲

لومړۍ ماده:

د افغانستان د اساسي قانون د څلورشپېتمې مادې د ۱٦ جزء او د نهه اویایمې مادې د حکمونو له مخې د ملكي لوړو زده کړو د قانون د ځینو مادو تعدیل او ایزاد چې د افغانستان اسلامي جمهوریت د کابینې د ۱۲/۱۲/ ۱۳۹٦ نېټې (۱۹) گڼه مصوبې پر بنسټ د (۳) مادو په دننه کې تصویب شوی دی، توشېح کوم.

دوه یمه ماده:

د عدلیې وزیر او په پارلماني چاروکې د دولت وزیر مکلف دي، نوموړی تعدیل او دغه فرمان د ملي شورې د

فرمان تقنینی رئیس جمهوری اسلامی افغانستان در مورد توشیح تعدیل و ایزاد در برخی از مواد قانون تحصیلات عالی ملکی

شماره :(۲۵۷)

تاریخ : ۱۳۹٦/۱۲/۱۲

مادۀ اول:

به تأسی از احکام جزء ۱٦ مادۀ شصت و چهارم و مادۀ هفتاد و نهم قانون اساسی افغانستان، تعدیل برخی از مواد قانون تحصیلات عالی ملکی را که به اساس مصوبۀ شماره (۱۹) مؤرخ ۱۳۹٦/۱۲/۱۲ کابینۀ جمهوری اسلامی افغانستان به داخل (۳) ماده تصویب گردیده است، توشیح می‌دارم.

مادۀ دوم:

وزیر عدلیه و وزیر دولت در امور پارلمانی مؤظف اند، تعدیل یاد شده و این فرمان را در خلال مدت (۳۰)

(c) ketabton.com: The Digital Library

لومړنۍ غونډې له جوړېدو څخه د (۳۰) ورځو مودې په ترڅ کې هغې شورې ته وړاندې کړي.

دریېمه ماده:

دغه فرمان د توشیح له نېټې څخه نافذ او د افغانستان اسلامي جمهوریت د کابینې له مصوبې او د نوموړي تعدیل او ایزاد له متن سره یوځای دې، په رسمي جریده کې خپور شي.

محمد اشرف غني
د افغانستان اسلامي جمهوریت رئیس

روز از تاریخ انعقاد نخستین جلسهٔ شورای ملی، به آن شورا تقدیم نمایند.

مادهٔ سوم:

این فرمان از تاریخ توشیح نافذ و همراه با مصوبهٔ کابینهٔ جمهوری اسلامی افغانستان و متن تعدیل و ایزاد مذکور، در جریدهٔ رسمی نشر گردد.

محمد اشرف غنی
رئیس جمهوری اسلامی افغانستان

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ملکي لوړو زده کړو د قانون د ځینو مادو د تعدیل او ایزاد د طرحې په هکله د افغانستان اسلامي جمهوریت د کابینې مصوبه

ګڼه: (۱۹)

نېټه: ۱۳۹٦/۱۲/۱۲

د افغانستان د اساسي قانون د نهه اویایمې مادې د حکم له مخې، د ملکي لوړو زده کړو د قانون د ځینو مادو د تعدیل او ایزاد طرحه د افغانستان اسلامي جمهوریت دکابینې د ۱۲/ ۱۲/ ۱۳۹٦نېټې په غونډه کې د (۳) مادو په دننه کې تصویب شوه.

محمد اشرف غني

د افغانستان اسلامي جمهوریت رئیس

مصوبۀ کابینۀ جمهوری اسلامی افغانستان در مورد طرح تعدیل و ایزاد در برخی از مواد قانون تحصیلات عالی ملکی

شماره: (۱۹)

تاریخ: ۱۳۹٦/۱۲/۱۲

به تأسی از حکم مادۀ هفتاد و نهم قانون اساسی افغانستان، طرح تعدیل و ایزاد در برخی از مواد قانون تحصیلات عالی ملکی به داخل (۳) ماده در جلسۀ مؤرخ ۱۳۹٦/۱۲/۱۲ کابینۀ جمهوری اسلامی افغانستان تصویب گردید.

محمد اشرف غنی

رئیس جمهوری اسلامی افغانستان

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ملکي لوړو زده کړو د قانون د ځینو مادو تعدیل او ایزاد

لومړۍ ماده:

د ۱۳۹۴ کال په (۱۱۹۵) گڼه رسمي جریده کې خپور شوی د ملکي لـــوړو زده کړو د قانون د څلـــورمې مـــادې ۲جزء، د شـــپږمې مـــادې ۴ جـــزء، دوولسمه، څوارلسمه، نهه ویشـــتمه، شپږدېرشمه، اووه دېرشمه، اته دېرشمه، یوڅلوېښـــــتمه، دري څلوېښـــتمه، پنځه څلـــوېښتمه، شـــپږڅلوېښـــتمه، نهـــه څلوېښـــتمه، یوپنځوســـمه او نهه شپېتـــمه مادې او د ۱۳۹٦ کال په (۱۲٦۵) گڼه رسمي جریده کې خپاره شوې د نوموړي قانون د ځینو مـــادو تعدیل، ایزاد اوحذف دې پـــه لانـــدې ډول تعدیل شي:

<u>**د لوړو زده کړو د وزارت دندې او مکلفیتونه**</u>

۱- څلورمه ماده:

۲- د تقنیني سندونو له حکمونو سره

تعدیل و ایزاد در برخی از مواد قانون تحصیلات عالی ملکی

مادۀ اول:

جزء ۲ مادۀ چهارم، جـــزء ۴ مـــادۀ ششم، مواد دوازدهـــم، چهـــاردهم، بیســـت و نهـــم، ســـی و ششـــم، ســـی و هفـــتم، ســـی و هشـــتم، چهل و یکم، چهل و سوم، چهـــل و پنجم، چهل و ششم، چهـــل و نهـــم، پنجاه ویکم و شصت و نهـــم قـــانون تحصـــیلات عـــالی ملکـــی منتشـــرۀ جریـــدۀ رســـمی شـــماره (۱۱۹۵) ســـال ۱۳۹۴ و تعـــدیل، ایـــزاد و حـــذف برخـــی از مـــواد قـــانون مذکور منتشرۀ جریدۀ رسمی شـــماره (۱۲٦۵) سال ۱۳۹٦ذیـــلاً تعـــدیل گردد:

<u>**وظایف و مکلفیت هـــای وزارت تحصیلات عالی**</u>

۱- مادۀ چهارم:

۲- صدور جواز تأســـیس مؤســـسۀ

(c) ketabton.com: The Digital Library

سم کورنيو او بهرنيو حقيقي او حکمي اشخاصو ته د خصوصي لوړو زده کړو د مؤسسې د تأسيس د جواز صادرول او د هغه لغو کول.

د عالي شورې دندې او واکونه

۲- شپږمه ماده:

۴- د لوړو زده کړو د مؤسسو، پوهنځيو او ديپارتمنتونو د تأسيس، پراختيا، تجزيې، الحاق، ادغام يا د لغو کولو د وړانديز تأييد.

اکاډميک بستونه

۳- دوولسمه ماده:

د لوړو زده کړو په مؤسسه کې اکاډميک بستونه:

۱- د علمي کادر د غړو اکاډميک بست.

۲- د تحصيلي مؤسسې د رياست او معاونيتونو علمي او محصلانو بستونه.

۳- د پوهنځيو د رياستونو او معاونيتونو بستونه.

۴- د ديپارتمنتونو د آمريتونو

تحصيلات عالی خصوصی به اشخاص حقيقی و حکمی داخلی و خارجی و الغای آن مطابق احکام اسناد تقنينی.

وظايف و صلاحيت های شورای عالی

۲- مادهٔ ششم:

۴- تائيد پيشنهاد تأسيس، توسعه، تجزيه، الحاق، ادغام يا الغای مؤسسات تحصيلات عالی، پوهنځی ها و ديپارتمنت ها.

بست های اکادميک

۳- مادهٔ دوازدهم:

بست های اکادميک در مؤسسهٔ تحصيلات عالی:

۱- بست اکادميک اعضای کادر علمی.

۲- بست های رياست و معاونيت های علمی و محصلان مؤسسهٔ تحصيلی.

۳- بست های رياست ها و معاونيت های پوهنځی ها.

۴- بست های آمريت های

(c) ketabton.com: The Digital Library

بستونه.

۵- د علمي څېړنو د سمون د مرکز د ادارو د مسؤولانو، د لوړو زده کــړو مؤسسو د کادري روغتونونه د استادانو د چارو د سمون، علمي او فرهنگــي مرکزونو، د کیفیت د لوړولو د مرکز، د ماستري او دوکتورا د برنامو رئیسانو او د علمي مجلو د آمریت بستونه.

د درسي نصاب تطبیق

۴- څوارلسمه ماده:

د لوړو زده کړو مؤسسه، خپل درسي نصاب د دیپارتمنت لــه پرېکــړې، د پوهنځي د علمي شوري او د اړونــدې مؤسسې د علمي شوري له تأییــد او د لوړو زده کړو وزارت د علمي چارو د معینیت له منظورۍ وروسته، تطبیقوي.

دیپارتمنت

۵- نهه ویشتمه ماده:

(۱) دیپارتمنت، آمر او د علمي کادر غړي لري. د دیپارتمنت آمر د علمــي کادر له غړو څخه چې لــږ ترلــږه د پوهنمل علمــي رتبــه او د ماســترۍ

دیپارتمنت ها.

۵- بست های مسؤولان ادارات مرکز انسجام تحقیقات علمــی، رؤســای شفاخانه هــای کــادری مؤسســات تحصیلات عالی، انسجام امور استادان، مراکز علمی و فرهنگی، مرکز ارتقای کیفیت، برنامه های ماستری و دوکتورا و آمریت مجله های علمی.

تطبیق نصاب درسی

۴- مادهٔ چهاردهم:

مؤسسهٔ تحصیلات عالی، نصاب درسی خود را بعد از فیصلهٔ دیپارتمنت، تائید شورای علمی پوهنځی، شورای علمی مؤسسهٔ مربوط و منظوری معینیت امور علمی وزارت تحصیلات عالی، تطبیق می نماید.

دیپارتمنت

۵- مادهٔ بیست و نهم:

(۱) دیپارتمنت، دارای آمر و اعضای کادر علمی می باشد. آمر دیپارتمنت از میان اعضای کادر علمی که دارای رتبهٔ علمی حداقل پوهنمل و سند تحصیلی

(c) ketabton.com: The Digital Library

تحصيلي سند ولري، په آزاد، سري او مستقيم ډول د دريو کلونو مودې لپاره انتخابيږي او يوازې د يوې بلې دورې لپاره کانديديداى شي.

(۲) که چيرې د دغې مادې په (۱) فقره کې د درج شويو شرطونو لرونکي د علمي کادر غړي چه ديپارتمنت کې موجود نه وي. د ديپارتمنت آمر د پوهنيار د علمي رتبې د لرونکو علمي کادر له غړو څخه انتخابيږي.

د علمي‌کادر د غړو دندې او واکونه

۶- شپږ دېرشمه ماده:

(۱) د علمي کادر غړي (د استاد مرستيال) دغه دندې او واکونه لري:

۱- د استاد تر نظر لاندې په لوست ورکولو کې ګډون.

۲- د تطبيقاتو، تمرينونو او د عملي کارونو د اجراء کولو لارښوونه.

۳- د مونوګرافونو، د ديپلوم د پروژو، سيمينارونو او د علمي کنفرانسونو په

ماستری باشد، به صورت آزاد، سری و مستقیم برای مدت سه سال انتخاب می‌گردد و صرف برای یک دورهٔ دیگر کاندید شده می تواند.

(۲) هرگاه عضو کادر علمی دارای شرایط مندرج فقرهٔ (۱) این ماده در دیپارتمنت موجود نباشد. آمر دیپارتمنت از جملهٔ اعضای کادر علمی دارای رتبهٔ علمی پوهنیار انتخاب می‌گردد.

وظایف و صلاحیت های اعضای کادر علمی

۶- مادهٔ سی و ششم:

(۱) اعضای کادر علمی (معاون استاد) دارای وظایف و صلاحیت های ذیل می باشند:

۱- اشتراک در تدریس تحت نظر استاد.

۲- رهنمایی تطبیقات، تمرینات و اجرای کار های عملی.

۳- رهنمایی محصلان در تهیهٔ مونوگراف ها، پروژه های دیپلوم،

(c) ketabton.com: The Digital Library

برابرولو کې د محصلانو لارښوونه.

۴- په کمپتوکې فعال ګډون په اکاډمیکي چارو او د اړونده پوهنځي او تحصیلي مؤسسې د خدمتونو د وړاندې کولو په چارو کې ونډه اخیستنه.

۵- د څېړنو او ژباړې تر سره کول په هغو موضوعګانو کې چې د لارښود استاد له خوا ټاکل شوي او د اړوند دیپارتمنت، پوهنځي یا د تحصیلي مؤسسې له خوا تأیید شوې وي.

٦- په اړونده څانګه کې د پوهې د کچې لوړول.

۷- د عالي سلوک لرل او په اکاډمیکي چاپېریال کې د منل شویو ارزښتونو له بنسټ د دوستانه اړیکو تأمینول.

۸- د ورسپارل شویو دندو په ساحه کې د دغه قانون د حکمونو، مقررو او د نورو نافذو تقنیني سندونو رعایتول او تطبیق.

۹- د اړوندې لایحې له مخې د نورو ورسپارل شویو دندو تر سره کول.

(۲) د علمي کادر غړو (استاد) دغه دندې او واکونه

سیمینارها و کنفرانس های علمی.

۴- اشتراک فعال در کمیته ها، سهم گیری در امور اکادمیک و امور عرضۀ خدمات پوهنځی و مؤسسۀ تحصیلی مربوط.

۵- اجرای تحقیقات و ترجمه در موضوعاتی که از طرف استاد رهنما تعیین و مورد تائید دیپارتمنت، پوهنځی یا مؤسسۀ تحصیلی مربوط قرار گرفته باشد.

٦- ارتقای سطح دانش در رشتۀ مربوط.

۷- داشتن سلوک عالی و تأمین روابط حسنه بر مبنای ارزش های پذیرفته شده در محیط اکادمیک.

۸- رعایت و تطبیق احکام این قانون، مقررات و سایر اسناد تقنینی نافذ در ساحۀ وظایف محوله.

۹- انجام سایر وظایف محوله طبق لایحۀ مربوط.

(۲) اعضای کادر علمی (استاد) دارای وظایف و صلاحیت های ذیل

(c) ketabton.com: The Digital Library

لري:

۱- د استاد د مرستيال په روزنه او تحقيق، لوست وركولو او د محصلانو د كار په څېړنه كې لارښوونه.

۲- د علمي كادر د غړو د علمي آثارو په باره كې څېړنه او د نظر څرګندول.

۳- په كمېټو كې فعال ګډون او په اكاډميكي چارو او د اړونده ديپارتمنتونو او تحصيلي مؤسسې د خدمتونو په وړاندې كولو كې ونډه اخيستنه.

۴- د درسي موادو (درسي كتاب، مرستندويه درسي كتاب، لكچر، لكچر نوټ او د درسي برخې د اړتياوو نورو موادو) برابرول.

۵- د علمي څېړنو تر سره كول، ژباړه او په هغو موضوعګانو كې د علمي آثارو تاليفات چې د اړوند ديپارتمنت، پوهنځي يا د تحصيلي مؤسسې لخوا ورته سپارل كېږي.

۶- په اړونده تحصيلي مؤسسه كې د زده كړې د كيفيت په ښه والي او لوړولو كې فعال ګډون.

می باشند:

۱- رهنمایی در آموزش و تحقیق معاون استاد، تدریس و ارزیابی کار محصلان.

۲- ارزیابی و ابراز نظر در مورد آثار علمی اعضای کادر علمی.

۳- اشتراک فعال در کمیته ها و سهم گیری در امور اکادمیک و عرضهٔ خدمات دیپارتمنت ها، پوهنځی ها و مؤسسهٔ تحصیلی مربوط.

۴- تهیه و ترتیب مواد درسی (کتاب درسی، کتاب ممد درسی، لکچر، لکچرنوت و سایر مواد نیاز جزوهٔ درسی).

۵- اجرای تحقیقات علمی، ترجمه و تألیفات آثار علمی در موضوعاتی که از طرف دیپارتمنت، پوهنځی یا مؤسسهٔ تحصیلی مربوط به وی سپرده می شود.

۶- اشتراک فعال در بهبود و ارتقای کیفیت تحصیل در مؤسسهٔ تحصیلی مربوط.

(c) ketabton.com: The Digital Library

۷- د عالي سلوک لرل او په اکاډمیکي چاپیریال کې د منل شویو ارزښتونو پربنسټ د دوستانه اړیکو تأمینول.

۸- د ورسپارل شویو دندو په ساحه کې ددغه قانون د حکمونو، مقررو او نورو نافذو تقنیني سندونو رعایتول او تطبیق.

۹- له اړوندې لایحې سره سم د نورو ورسپارل شوو دندو تر سره کول.

(۳) د پوهاند د علمي رتبې لرونکی استاد د دغې مادې په (۲) فقره کې په لیکل شویو دندو او واکونو سربېره په کال کې د یوه علمي کنفرانس په جوړولو او په معتبرو بین المللي خپرونو کې د یوې علمي مقالې یا په یوه کورنۍ معتبره خپرونه کې د دوو مقالو په خپرولو مکلف دی.

(۴) د علمي کادر د غړو په حاضرۍ پورې اړوند مکلفیت د جلا لایحې په واسطه تنظیمېږي.

۷- داشتن سلوک عالی و تأمین روابط حسنه بر مبنای ارزش های پذیرفته شده در محیط اکادمیک.

۸- رعایت و تطبیق احکام این قانون، مقررات و سایر اسناد تقنینی نافذ در ساحهٔ وظایف محوله.

۹- انجام سایر وظایف محوله طبق لایحهٔ مربوط.

(۳) استاد دارای رتبهٔ علمی پوهاند علاوه بر وظایف و صلاحیت های مندرج فقرهٔ (۲) این ماده، مکلف به ایراد یک کنفرانس علمی و نشر یک مقالهٔ علمی در نشریه های معتبر بین المللی یا دو مقاله در نشریهٔ معتبر داخلی در سال می باشد.

(۴) مکلفیت مربوط به حاضری اعضای کادر علمی توسط لایحهٔ جداگانه تنظیم می گردد.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د پوهنيار د منلو شرطونه

۷- اووه دېرشمه ماده:

(۱) هغه شخص د پوهنيار په توګه منل کېږي چې د لاندې شرطونو لرونکی وي:

۱- د لوړو دولتي زده کړو د مؤسسو له حضوري برنامې څخه د ما سترۍ د تحصيلي سند لرل. د هېواد په دننه کې د خصوصي لوړو زده کړو د مؤسسې د فارغانو د ماسترۍ تحصيلي سندونه هغه وخت منل کېږي چې دغې مؤسسې د لوړو زده کړو له وزارت څخه اکاډميکي اعتبار ترلاسه کړی وي.

۲- په دولتي لوړو زده کړو مؤسسو کې له پنځه دېرشو(۳۵)کلونو څخه د عمر نه لوړوالی.

۳- په يوه معتبره بين المللي ژبه کې له آزموينې څخه د برياليتوب د سند وړاندې کول.

۴- له اړوندې لايحې سره سم په برياليتوب سره د آزموينې تېرول.

۵- له اړوندې لايحې سره سم د

شرايط پذيرش پوهنيار

۷- مادهٔ سی و هفتم:

(۱) شخصی به حیث پوهنیار پذیرفته می‌شود که واجد شرایط ذیل باشد:

۱- داشتن سند تحصیلی ماستری از برنامهٔ حضوری مؤسسات تحصیلات عالی دولتی. اسناد تحصیلی ماستری فارغان مؤسسهٔ تحصیلات عالی خصوصی داخل کشور زمانی پذیرفته می‌شود که مؤسسهٔ مذکور اعتبار اکادمیک را از وزارت تحصیلات عالی کسب نموده باشد.

۲- عدم تجاوز سن از سی و پنج (۳۵) سال در مؤسسات تحصیلات عالی دولتی.

۳- ارایهٔ سند مؤفقیت از امتحان در یکی از زبان های معتبر بین المللی.

۴- سپری نمودن مؤفقانهٔ امتحان شمول طبق لایحهٔ مربوط.

۵- ارایهٔ مؤفقانه کنفرانس

استادانو او د ژوري هيئت په محضر کې په برياليتوب سره د علمي کنفرانس ورکول.

٦- د هېواد په دننه کې د زده کړې په بهيرکې د ماسترۍ د زده کړې د دورې په سلوکې د لږ ترلږه اتيا نمرو د اوسط او د لېسانس د زده کړې د دورې په سلوکې د لږترلږه اويا اوسط نمرو لرل او له يوځل څخه زيات نه مشروطېدل له هېواد څخه بهر د لوړو زده‌کړو د مؤسسو فارغانو ته، د نمرو د ټاکلي شوي فيصدي د نه پشپړولو په صورت کې، د ماسترۍ او لېسانس د تحصيلي سويې د داوطلب د نمرو اوسط بايد د اړونده هېواد په معيارونو (Grade B) يا له دې څخه لوړ ولري او د زده کړې په بهير کې له يوځل څخه زيات مشروط نه وي.

٧- د رشتوي لړۍ او د تخصصي مضمونونو په سلوکې د شپېتو د ورته والي لرل.

٨- په اخلاقي جرمونو او جنايت نه محکوميت.

علمی در محضر استادان و هيئت ژوری طبق لايحهٔ مربوط.

٦- داشتن حداقل هشتاد فيصد اوسط نمرات دورهٔ تحصيل ماستری و حد اقل هفتاد فيصد اوسط نمرات دورهٔ تحصيل ليسانس و بيش از يک مرتبه مشروط نبودن در جريان تحصيل در داخل کشور. برای فارغان مؤسسات تحصيلات عالی خارج از کشور، در صورت عدم تکميل فيصدی تعيين شدهٔ نمرات، اوسط نمرات داوطلب سويهٔ تحصيلی ماستری و ليسانس بايد به معيارهای کشور مربوط، حايز (Grade B) يا بالاتر از آن بوده و بيش از يک مرتبه در جريان تحصيل مشروط نباشد.

٧- داشتن تسلسل رشتوی و تشابهٔ شصت فيصد مضامين تخصصی.

٨- عدم محکوميت به جرايم اخلاقی و جنايت.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

۹- د جسماني او رواني روغتيا او سلامتيا لرل.
۱۰- په نورو ادارو او مراجعو کې د مصروفيت نه لرل.
(۲) هغه اشخاص چې د دولتي لوړو زده کړو د مؤسسو له حضوري برنامو څخه د PharmD، DMD، MD او DVM تحصيلي سند لرونکي وي د دې مادې د (۱) فقرې له ۲ تر ۱۰ اجزاوو پورې د درج شوو شرطونو په پام کې نيولو سره د پوهنيار په توګه منل کېږي. له هېواد څخه بهر د خصوصي مؤسسې له حضوري برنامې څخه اسناد هغه وخت منل کېږي چې نوموړې مؤسسه په اړوند هېواد کې اکاډميک اعتبار لرونکې وي.
(۳) د علمي کادر د غړو د ټاکنې په وخت کې د ماسترۍ د تحصيلي سند په وړاندې د دوکتورا د تحصيلي سند لرونکو کانديدانو او د لېسانس د تحصيلي سند په وړاندې د ماسترۍ د تحصيلي سند لرونکو کانديدانو ته د

۹- داشتن صحت و سلامت جسمانی و روانی.
۱۰- نداشتن مصروفیت در سایر ادارات و مراجع.
(۲) اشخاصی‌که دارای سند تحصیلی PharmD، DMD، MD و DVM از برنامه های حضوری مؤسسات تحصیلات عالی دولتی باشند با نظرداشت شرایط مندرج اجزای ۲ الی ۱۰ فقرهٔ (۱) این ماده به حیث پوهنیار پذیرفته می‌شوند. اسناد از برنامهٔ حضوری مؤسسهٔ تحصیلی خصوصی خارج از کشور زمانی پذیرفته می‌شود که مؤسسهٔ مذکور دارای اعتبار اکادمیک درکشور مربوط باشد.
(۳) حین تقرر اعضای کادر علمی به کاندیدان دارای سند تحصیلی دوکتورا در برابر سند تحصیلی ماستری و سند تحصیلی ماستری در برابر سند تحصیلی لیسانس حق اولویت داده

(c) ketabton.com: The Digital Library

لومړیتوب حق ورکول کېږي.

(۴) د دولتي لوړو زده کړو مؤسسو له حضوري برنامو څخه د لېسانس د تحصیلي سند لرونکي اشخاص په هغه صورت کې په علمي کادر کې ټاکل کېدای شي چې په نظر وړ بست کې د ټاکنې لپاره د دوکتورا یا د ماسترۍ د تحصیلي سند لرونکي کاندیدان موجود نه وي.

(۵) د لېسانس د تحصیلي سند لرونکي اشخاص د زده کړې په بهیر کې په سلوکې د لږترلږه پنځه اویا اوسط نمرو په لرلو له یوځل څخه زیات د مشروطي په نه لرلو سره د پوهنیار د نوماند په توګه ټاکل کېدای شي. د پوهنیار د نوماندۍ دوره زیاد نه زیاد شپږ کاله ده.

(٦) د پوهنیار نوماند د پوهنیار علمي رتبې د پنځه اویا سلنې معاش مستحق دی.

(۷) د پوهنیار نوماند د ماسترۍ د تحصیلي سند د ترلاسه کولو او د هغه د قانوني پړاوونو له پشپړولو وروسته د

می‌شود.

(۴) اشخاص دارای سند تحصیلی لیسانس از برنامه های حضوری مؤسسات تحصیلات عالی دولتی در صورتی در کادر علمی مقرر شده می‌توانند که کاندیدان دارای سند تحصیلی دوکتورا یا ماستری برای تقرر در بست مورد نظر موجود نباشد.

(۵) اشخاص دارای سند تحصیلی لیسانس با داشتن حداقل هفتاد و پنج فیصد اوسط نمرات و نداشتن بیش از یک مرتبه مشروطی در جریان تحصیل به حیث نامزد پوهنیار مقرر شده می‌توانند. دورهٔ نامزدی پوهنیار حداکثر شش سال می‌باشد.

(٦) نامزد پوهنیار مستحق هفتاد و پنج فیصد معاش رتبهٔ علمی پوهنیار می‌باشد.

(۷) نامزد پوهنیار بعد از اخذ سند تحصیلی ماستری و طی مراحل قانونی آن به رتبهٔ علمی پوهنیار ارتقاء

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوهنيار علمي رتبې ته لوړېږي.

(۸) د لوړو زده کړو وزارت، د دغې مادې په (۵) فقره کــې درج شــوي اشخاص د دغه تعديل د انفاذ له نېټــې څخه تر څلورو کلونو پورې د دولتــي لوړو زده کړو په مؤسسو کې منلــي شي.

د پوهنمل د منلو شرطونه

۸- اته دېرشمه ماده:

هغه شخص د پوهنمل په توګــه منــل کېږي چې د لاندې شرطونو لرونکــي وي:

۱- د دولتي لوړو زده کړو د مؤسسې له حضوري برنامې څخه د دوکتــورا (PhD) تحصيلي سند لرل.

۲- له هېواد څخه بهــر د خصوصــي تحصيلي مؤسسې د حضوري دوکتورا (PhD) تحصيلي سند هغه وخت منل کېدای شي چې دغه مؤسسه په اړوند هېواد کې اکاډميک اعتبار ولري.

۳- په يوې معتبرې بين المللي ژبــې بشپړه واکمني او يا په برياليتوب سره په

می‌نماید.

(۸) وزارت تحصيلات عالی، اشخاص مندرج فقرهٔ (۵) اين مــاده را الــی مدت چهار ســال اعتبــار از تــاريخ انفــاذ ايــن تعــديل در مؤسســات تحصيلات عــالی دولتــی پذيرفتــه می‌تواند.

شرايط پذيرش پوهنمل

۸- مادهٔ سی و هشتم:

شخصی به حيــث پوهنمــل پذيرفتــه می‌شود کــه واجــد شــرايط ذيــل باشد:

۱- داشتن سند تحصــيلی دکتــورا (PhD) از برنامهٔ حضوری مؤسســهٔ تحصيلات عالی دولتی.

۲- سند تحصــيلی دکتــورا (PhD) حضوری مؤسسهٔ تحصيلی خصوصــی خارج از کشور زمانی پذيرفته می‌شود که مؤسســهٔ مــذکور دارای اعتبــار اکادميک در کشور مربوط باشد.

۳- تسلط کامل بر يکی از زبان های معتبر بين المللی يا ســپری نمــودن

(c) ketabton.com: The Digital Library

یوه له دغو ژبو کې د آزموینې تېرول.

۴- په دولتي لوړو زده کړو مؤسسو کې له پنځه څلوېښتو (۴۵) کلونو څخه د عمر نه لوړ والی.

۵- د رشتوې لړۍ لرل او د تخصصي مضمونونو په سلوکې د شپېته ورته والی.

۶- له اړوندې لایحې سره سم د استادانو او د ژورۍ هیئت په محضر کې په بریالیتوب سره د علمي کنفرانس ورکول.

۷- د داوطلبانو د زیاتوالي په صورت کې د رقابتي آزموینې اخیستل.

۸- په اخلاقي جرمونو او جنایت نه محکومیت.

۹- د جسماني او رواني روغتیا او سلامتیا لرل.

۱۰- په نورو ادارو او مراجعو کې د مصروفیت نه لرل.

مؤفقانهٔ امتحان در یکی از زبان های مذکور.

۴- عدم تجاوز سن از چهل و پنج (۴۵) سال در مؤسسات تحصیلات عالی دولتی.

۵- داشتن تسلسل رشتوی و تشابهٔ شصت فیصد مضامین تخصصی.

۶- ارایهٔ مؤفقانهٔ کنفرانس علمی در محضر استادان و هیئت ژوری، طبق لایحهٔ مربوط.

۷- اخذ امتحان رقابتی در صورت تعدد داوطلبان.

۸- عدم محکومیت به جرایم اخلاقی و جنایت.

۹- داشتن صحت و سلامت جسمانی و روانی.

۱۰- نداشتن مصروفیت در سایر ادارات و مراجع.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د علمي رتبو تثبيت

۹- یوڅلوېښتمه ماده:

(۱) د پوهيالي او پوهنيار د علمي رتبو لرونکي د علمي کادر غــړي چـــې د ماسترۍ او دوکتورا د تحصيلي سند په ترلاسه کولو بريالي کېږي او د دوي د ټاکنې په وخت کې د دغو تحصـــيلي سندونو څخه استفاده نه وي شوي، د دوي علمي رتبـــې پـــه لانــدې ډول تثبيتېږي:

۱- د علمي کادر هغه غـــړي چـــې د ماسترۍ تحصيلي سند له ترلاسه کولو مخکې پوهيالي وي، د پوهنيار په علمي رتبه تثبيتېږي.

۲- د علمي کادر هغه غـــړي چـــې د دوکتورا د تحصيلي سند لـــه ترلاســـه کولو مخکې، پوهيالي يا پوهنيار وي د پوهنمل په علمي رتبه تثبيتېږي.

۳- د علمي کادر هغو غړو تيزس چې د دغې فقرې د ۱ او ۲ اجزاوو له مخې د علمي رتبې په تثبيتولو بريالي کېږي په علمي ترفيع ګانوکې د اصلي اثر پـــه

تثبيت رتب علمی

۹- مادۀ چهل و یکم:

(۱) اعضـــای کـــادر علمـــی دارای رتـــب علمـــی پوهيـــالی و پوهنيـــار که به اخذ سند تحصـــيلی ماســـتری و دوکتورا نایل می‌شـــوند و اســـناد تحصيلی یاد شـــده در زمـــان تقـــرر آنها مورد اســـتفاده قـــرار نگرفتـــه، رتب علمی آنها قـــرار ذيـــل تثبيـــت می‌گردد:

۱- آنعده اعضای کادر علمی که قبل از کسب سند تحصـــيلی ماســـتری، پوهيالی باشند به رتبۀ علمی پوهنيـــار تثبيت رتبه می‌گردند.

۲- آنعده اعضای کادر علمی که قبل از کسب سند تحصـــيلی دوکتـــورا، پوهيالی يا پوهنيار باشند به رتبۀ علمی پوهنمل تثبيت رتبه می‌گردند.

۳- تيزس اعضای کادر علمی که بـــه تثبيت رتب علمی طبق اجزای ۱و۲ اين فقره نایل می‌شوند، منحيث اثر اصلی در ترفيعات علمـــی قابـــل محاســـبه

(c) ketabton.com: The Digital Library

توګه د محاسبې وړ نه دی.

(۲) د ماسترۍ او دوکتـــورا دوه یـــم تیزس په علمي ترفیع ګانو کې یواځې د فرعي اثر په توګه د محاسبې وړ دی.

(۳) د دغې مادې د (۱) فقـــرې پـــه ۱ او۲ اجزاوو کـــې د ماســـترۍ او دوکتورا (PhD) لیکل شوي تحصیلي سندونو د دولتـــي لـــوړو زده‌کـــړو د مؤسسو له حضوري برنامو څخه منـــل کېږي.

(۴) د هېواد د ننه د خصوصي لـــوړو زده کړو د مؤسسې له حضوري برنامو څخه د دې مادې د (۱) فقـــرې پـــه ۱ او ۲ اجزاوو کـــې درج شـــوي د ماسترۍ او دکتورا (PhD) تحصـــیلي سندونه هغه وخت منل کېږي چې یاده مؤسسه خپل اکادمیک اعتبار د لـــوړو زده‌کړو له وزارت څخه ترلاسه کـــړی وي.

(۵) له هېواد څخه بهر د خصوصـــي لوړو زده کړو د مؤسسې له حضوري برنامو څخه د ماســـترۍ او دوکتـــورا (PhD) تحصیلي سندونه هغه وخـــت

نمی‌باشد.

(۲) تیزس دومی ماستری و دوکتـــورا صرف منحیث اثر فرعی در ترفیعـــات علمی قابل محاسبه می‌باشد.

(۳) اســـناد تحصـــیلی ماســـتری و دوکتـــورا (PhD) منـــدرج اجـــزای ۱ و۲ فقـــرۀ (۱) ایـــن مـــاده از برنامه هـــای حضـــوری مؤسســـات تحصیلات عـــالی دولتـــی پذیرفتـــه می‌شود.

(۴) اســـناد تحصـــیلی ماســـتری و دوکتـــورا (PhD) منـــدرج اجـــزای ۱ و۲ فقرۀ (۱) این ماده از برنامه های حضوری مؤسسۀ تحصـــیلات عـــالی خصوصـــی داخـــل کشـــور زمـــانی پذیرفته می‌شود که مؤسســـۀ مـــذکور اعتبـــار اکادمیـــک خـــویش را از وزارت تحصیلات عالی کسب نموده باشد.

(۵) اســـناد تحصـــیلی ماســـتری و دوکتورا (PhD) از برنامۀ حضـــوری مؤسسۀ تحصیلات عـــالی خصوصـــی خـــارج ازکشـــور زمـــانی پذیرفتـــه

(c) ketabton.com: The Digital Library

منل کېږي چې یاده مؤسسه په اړونــد هېواد کې د اکادمیک اعتبار لرونکــې وي.

(٦) د علمي کادر د غړو د علمي رتبو د تثبیت او ترفیع په منظور د ماسترۍ او دوکتورا (PhD) دول او د نومــورو دورو د لږ ترلږه نمرو لرل د جلا لایحې په واسطه تنظیمېږي.

په دولتي اداري بستونوکې ټاکنې

۱۰ – دري څلوېښتمه ماده:

(۱) د علمي کادر غړي چې د واکمنو مقاماتو د لزوم دید پر بنا پــه دولتــي اداري بستونو کې ټاکل کېږي په هغه صورت کې خپل اکاډمیک بست ساتي چې په اونۍ کې لږترلږه څلور ســاعته لوست ورکړي او د دیپارتمنــت پــه غونډو کې ګډون وکړي.

(۲) که چېرې د علمي کادر غړي لــه دندې څخــه تېرشــي د اړتیــا او د اکاډمیک بست د شتون په صورت کې د پخواني علمي رتبې په ساتنې سره په اکاډمیک بست کې د ده بیا شمولیت

می‌شود که مؤسســهٔ مــذکور دارای اعتبار اکادمیک در کشــور مربــوط باشد.

(٦) نوعیــت ماســتری و دوکتــورا (PhD) و داشتن حداقل نمرات دوره های مذکور به منظور تثبیت و ترفیــع رتب علمی اعضای کادر علمی توسط لایحهٔ جداگانه تنظیم می‌گردد.

تقرر در بست های اداری دولتی

۱۰ – مادهٔ چهل و سوم:

(۱) اعضای کادر علمی که بنابر لزوم دید مقامات ذیصلاح در بست هــای اداری دولتی مقرر می‌شوند، در صورتی بست اکادمیک شان حفظ می‌باشد که حداقل در هفتهٔ چهار ساعت تــدریس نمــوده و در جلســات دیپارتمنــت اشتراک نمایند.

(۲) هرگاه عضوکادر علمی از وظیفه قطع علاقه نماید، شمول مجدد وی در بست اکادمیک با حفظ رتبهٔ علمی قبلی در صورت ضرورت و موجودیت بست اکادمیک صرف بــرای یکبــار بــا

(c) ketabton.com: The Digital Library

يوازې د يوه ځل لپاره د دغو شرطونو په پام کې نيولو سره ترسره کېدای شي:

۱- په هغه صورت کې چې د پوهاند په علمي رتبه د دوکتورا (PhD) تحصيلي سند لرونکي او پوهنوال د ماستري تحصيلي سند لرونکي په رتبه د بيا ټاکنې لپاره د غوښتونکي عمر له پنځوسو (۵۰) کلونو او د پوهندوي او پوهنمل علمي رتبې لپاره له پنځه څلوېښتو (۴۵) کلونو او د پوهنيار علمي رتبې لپاره له څلوېښتو (۴۰) کلونو څخه لوړ شوی نه وي.

۲- په هغه صورت کې چې د لوړو زده کړو له مؤسسې څخه د غوښتونکي د انفصال دوره د ده د کار له دورې څخه زياته نه وي او په هېڅ صورت له لسو (۱۰) کلونو څخه لوړ نه وي.

۳- په هغه صورت کې چې د دې قانون د يو پنځوسمې مادې له حکم سره سم له علمي کادر څخه منفک شوی نه وي.

نظرداشت شرايط ذيل صورت گرفته می‌تواند:

۱-درصورتی‌که سن متقاضی برای تقرر مجدد به رتبهٔ علمی پوهاند دارای سند تحصيلی دوکتورا (PhD) و پوهنوال دارای سند تحصيلی ماستری از پنجاه (۵۰) سال و برای رتبهٔ علمی پوهندوی و پوهنمل از چهل و پنج (۴۵) سال و برای رتبهٔ علمی پوهنيار از چهل (۴۰) سال تجاوز نکرده باشد.

۲- درصورتی‌که دورهٔ انفصال متقاضی از مؤسسهٔ تحصيلات عالی بيشتر از دورهٔ کار موصوف نباشد و به هيچ صورت از ده (۱۰) سال تجاوز ننمايد.

۳- در صورتی‌که مطابق حکم مادهٔ پنجاه و يکم اين قانون از کادر علمی منفک نه شده باشد.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د استاد د مرستيال د علمي رتبو ترفيع

۱۱- پنځه څلویښتمه ماده:

(۱) پوهنيار د دغو شرطونو د بشپړولو په صورت کې د پوهنمل علمي رتبې ته ترفيع کوي:

۱- د پوهنيار په علمي رتبه کې د لږ ترلږه درې کاله بالفعل خدمت ترسره کول.

۲- د ډيپارتمنت په وړانديز او د پوهنځي د علمي شورې په تأييد د ترفيع له مودې څخه لږ ترلږه يو کال مخکې د علمي څېړنيزې رسالې د موضوع انتخاب يا ژباړنه اولارښود استاد ټاکنه.

۳- د يوې علمي- څېړنيزې رسالې ليکل يا ژباړل چې د لارښود استاد او د يو بل استاد له خوا تأييد شوې وي او د جلا ژوري هيئت له لوري د مناقشې وړ ګرځېدلې وي. د ماسترۍ تيزس په هغه صورت کې چې پخوا په علمي ترفيع او ټاکنه کې د استفادې وړ نه وي ګرځېدلې، د علمي رسالې پرځای منل

ترفيع رتب علمی معاون استاد

۱۱- مادۀ چهل و پنجم:

(۱) پوهنيار در صورت اکمال شرايط ذيل به رتبۀ علمی پوهنمل ترفيع می‌نمايد:

۱- سپری نمودن حداقل سه سال خدمت بالفعل در رتبۀ علمی پوهنيار.

۲- انتخاب موضوع رسالۀ علمی- تحقيقی يا ترجمه و تعيين استاد رهنما حداقل يک سال قبل از موعد ترفيع به پيشنهاد ديپارتمنت و تائيد شورای علمی پوهنځی.

۳- تحرير يک رسالۀ علمی- تحقيقی يا ترجمۀ که از طرف استاد رهنما و يک استاد ديگر تائيد شده و از طريق هيئت ژوری جداگانه مورد مناقشه قرار گرفته باشد. تيزس ماستری در صورتی که قبلاً در تقرر و ترفيع علمی مورد استفاده قرار نگرفته باشد، به عوض رسالۀ علمی پذيرفته شده

(c) ketabton.com: The Digital Library

کېدای شي.

۴- د څلورو مطبوعو علمي آثارو لرل.

۵- په هغو موضوعګانو کې چې د دیپارتمنت او د پوهنځي د علمي شوري د جلسې له لوري ټاکل شوې او د ژوري هیئت په واسطه مثبت بلل شوې وي د پوهنځي او د لوړو زده کړو د مؤسسې د علمي کادر د غړو په محضر کې د دوو علمي کنفرانسونو وړاندې کول.

۶- د دیپارتمنت د آمر په واسطه د کار له پلان سره سم په بریالیتوب سره د اکاډمیکي مکلفیتونو د ترسره کولو د څرنګوالي رپوټ او د دیپارتمنت په مجلس کې د هغه تأیید.

۷- د لارښود استاد په واسطه د هرکال په پای کې د تدریسي علمي فعالیتونو د رپوټ وړاندې کول چې د علمي کادر د غړي د ټاکل کېدو په پیل کې ټاکل کېږي او د دیپارتمنت د مجلس په واسطه د هغه تأیید.

۸- د علمي ترفیع په اصلي اثر او د هغه په محتوا د کار د پرمختګ په باره

می‌تواند.

۴- داشتن چهار اثر علمی مطبوع.

۵- ارایهٔ دوکنفرانس علمی در محضر اعضای کادر علمی پوهنځی و مؤسسهٔ تحصیلات عالی در موضوعاتی که از طرف جلسهٔ دیپارتمنت و شورای علمی پوهنځی تعیین شده و توسط هیئت ژوری مثبت ارزیابی شده باشد.

۶- گزارش از چگونگی انجام مؤفقانهٔ مکلفیت های اکادمیک مطابق پلان کار توسط آمر دیپارتمنت و تائید آن در مجلس دیپارتمنت.

۷- ارایهٔ گزارش فعالیت های تدریسی و علمی در اخیر هر سال توسط استاد رهنما که در آغاز تقرر عضوکادر علمی تعیین می‌گردد و تائید آن توسط مجلس دیپارتمنت.

۸- ابراز نظر مثبت استاد رهنمای مندرج جزء ۲ این فقره در مورد

(c) ketabton.com: The Digital Library

کې د دغې فقرې په ۲ جزء کې د درج شوي لارښود استاد د مثبت نظر څرګندول او د دیپارتمنت د مجلس په واسطه د هغه تأیید.

۹- په بریالیتوب سره په یوې بین المللي معتبرې ژبې کې د آزموینې تېرول.

(۲) پوهنمل د لاندې شرطونو د بشپړولو په صورت کې د پوهندوی علمي رتبې ته ترفیع کوي:

۱- د پوهنمل په علمي رتبه کې لږ ترلږه درې کاله بالفعل خدمت ترسره کول.

۲- د دیپارتمنت په وړاندیز او د پوهنځي د علمي شورې په تأیید د ترفیع د مودې څخه لږ ترلږه یو کال مخکې په یوې ملي ژبې د یوه کتاب یا د مرستندوی درسي کتاب د ژباړنې انتخاب او د لارښود استاد ټاکنه.

۳- په یوې ملي ژبې د دوکتورا د تیزس ژباړه په هغه صورت کې چې پخوا له اصلي نسخې څخه یې په ټاکنه، تثبیت او علمي ترفیع کې استفاده نه وي

پیشرفت کار بالای اثر اصلی ترفیع علمی و محتوای آن و تائید آن توسط مجلس دیپارتمنت.

۹- سپری نمودن مؤفقانۀ امتحان در یکی از زبان های معتبر بین المللی.

(۲) پوهنمل در صورت اکمال شرایط ذیل به رتبۀ علمی پوهندوی ترفیع می‌نماید:

۱- سپری نمودن حداقل سه سال خدمت بالفعل در رتبۀ علمی پوهنمل.

۲- انتخاب ترجمۀ یک کتاب یا کتاب ممد درسی به یکی از زبان های ملی و تعیین استاد رهنما حداقل یک سال قبل از موعد ترفیع به پیشنهاد دیپارتمنت و تائید شورای علمی پوهنځی.

۳- ترجمۀ تیزس دوکتورا به یکی از زبان های ملی درصورتی که قبلاً نسخۀ اصلی آن در تقرر، تثبیت و ترفیع علمی مورد استفاده قرار نگرفته باشد

(c) ketabton.com: The Digital Library

شوي، د اصلي اثر په توګه منل کېدای شي.

۴- د شپږو مطبوعو علمي آثارو لـــرل چې له دې جملې څخه دوه آثــاريې د پوهنملي په دوره کې په يوې کورنۍ يا بهرنۍ علمي معتبره مجله کـــې چـــاپ شوې وي.

۵- د ديپارتمنت د آمر په واسطه د کار له پلان سره سم په برياليتوب ســـره د اکاډميکي مکلفيتونو د ترسره کولو د څرنګـــوالي د رپـــوټ برابـــرول او د ديپارتمنت په مجلس کې د هغه تأييد.

۶- د لارښود استاد په واسطه د هـــر کال په پای کې د تدريسي او علمـــي فعاليتونو د رپوټ وړاندې کول چې د علمي کادر د غړي د ټاکنې په پيل کې ټاکل کېږي او د ديپارتمنت د مجلس لخوا د هغو تأييد.

۷- د علمي ترفيع په اصلي رسالې او د هغې په محتوا د کار د پرمختـــګ پـــه اړوند د دغې فقرې په ۲ جزء کـــې د درج شوي لارښود استاد د مثبت نظر څرګندول او د ديپارتمنت د مجلس په

منحيث اثر اصـــلی پذيرفتـــه شـــده می تواند.

۴- داشتن شش اثر علمی مطبوع که از جملـــــه دو اثـــــر آن در يکـــــی از مجله های معتبر علمی داخلی يـــا خارجی در دورهٔ پوهنملی چاپ شـــده باشد.

۵- گـــزارش از چگـــونگی انجـــام مؤفقانهٔ مکلفيـــت هـــای اکادميـــک مطـــابق پـــلان کـــار توســـط آمـــر ديپارتمنـــت و تائيـــد آن در مجلـــس ديپارتمنت.

۶- ارايـــهٔ گـــزارش فعاليـــت هـــای تدريسی و علمی در اخير هـــر ســـال توسط استاد رهنما که در آغاز تقـــرر عضو کادر علمی تعيـــين مـــی‌گـــردد و تائيـــــد آن توســـــط مجلـــــس ديپارتمنت.

۷- ابراز نظر مثبت استاد رهنمـــای مندرج جزء ۲ اين فقـــره در مـــورد پيشـــرفت کـــار بـــالای رســـالهٔ اصـــلی ترفيـــع علمـــی و محتـــوای آن و تائيـــــد آن توســـــط مجلـــــس

(c) ketabton.com: The Digital Library

واسطه د هغه تأیید.

۸- په بریالیتوب سره په یوه معتبرې نړیوالې ژبې کې د آزموینې تېرول.

۹- په هغو موضوعگانوکې چې د دیپارتمنت د جلسې او د پوهنځی د علمي شورې له لورې ټاکل شوې وي او د ژورې هیئت په واسطه مثبتې ارزول شوې وي د پوهنځي او د لوړو زده کړو د مؤسسې د علمي کادر د غړو په محضر کې د دوو علمي کنفرانسونو وړاندې کول.

۱۰- په اکاډمیکي چارو کې فعاله ونډه اخیستنه او د اړونده دیپارتمنت، پوهنځي او د تحصیلي مؤسسې په کچه د اکاډمیکي خدمتونو وړاندې کول.

(۳) که چېرې د علمي کادر غړي د ماسترۍ یا د دوکتورا د تیزس له مخې چې له هېواد څخه په بهر کې یې په یوې معتبرې بین المللي ژبې لیکلې وي، د بهرنۍ ژبې د آزموینې په پروسه کې نه شاملیږي.

(۴) د مرستیال استاد لپاره لاربښود استاد په ترتیب سره د پوهندوی،

دیپارتمنت.

۸- سپری نمودن مؤفقانهٔ امتحان در یکی از زبان های معتبر بین المللی.

۹- ارایهٔ دو کنفرانس علمی در محضر اعضای کادر علمی پوهنځی و مؤسسهٔ تحصیلات عالی در موضوعاتی‌که از طرف جلسهٔ دیپارتمنت و شورای علمی پوهنځی تعیین شده و توسط هیئت ژوری مثبت ارزیابی شده باشد.

۱۰- سهم گیری فعال در امور اکادمیک و عرضهٔ خدمات اکادمیک در سطح دیپارتمنت، پوهنځی و مؤسسهٔ تحصیلی مربوط.

(۳) هرگاه اعضای کادر علمی تیزس ماستری یا دکتورای خویش را، در خارج از کشور به یکی از زبان های معتبر بین‌المللی تحریر نموده باشد، شامل پروسهٔ امتحان زبان خارجی نمی‌گردند.

(۴) استاد رهنما برای معاون استاد به ترتیب از رتبهٔ پوهندوی،

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوهنوال او د پوهاند له رتبې څخه ټاکل کېږي.

(۵) که چېرې پوهنیار د لیسانس تحصیلي درجې لرونکی وي، د هغه د ماسترۍ تیزس د اصلي اثر په توګه د نورو شرطونو د بشپړولو په صورت کې د پوهنمل علمي رتبې ته او که پوهنمل د ماسترۍ درجې لرونکی وي د هغه د دوکتورا تیزس د اصلي اثر په توګه د نورو شرطونو د بشپړولو په صورت کې د پوهندوی علمي رتبې ته د محاسبې وړ دي.

د استاد د علمي رتبو ترفیع

۱۲- شپږڅلوېښتمه ماده:

(۱) پوهندوی د لاندې شرطونو د بشپړولو په صورت کې د پوهنوال علمي رتبې ته ترفیع کوي:

۱- د پوهندوی په علمي رتبه کې لږترلږه درې کاله بالفعل خدمت تر سره کول.

۲- د ترفیع له مودې څخه لږ ترلږه یو کال مخکې د علمي ترفیع لپاره د

پوهنوال و پوهاند تعیین می‌گردد.

(۵) هرگاه پوهنیار دارای درجهٔ تحصیلی لیسانس باشد، تیزس ماستری وی در صورت تکمیل سایر شرایط به حیث اثر اصلی به رتبهٔ علمی پوهنمل و اگر پوهنمل دارای درجهٔ ماستری باشد تیزس دکتورای وی در صورت تکمیل سایر شرایط به حیث اثر اصلی به رتبهٔ علمی پوهندوی قابل محاسبه می‌باشد.

ترفیع رتب علمی استاد

۱۲- مادهٔ چهل و ششم:

(۱) پوهندوی در صورت اکمال شرایط ذیل به رتبهٔ علمی پوهنوال ترفیع می‌نماید:

۱- سپری نمودن حداقل سه سال خدمت بالفعل در رتبهٔ علمی پوهندوی.

۲- انتخاب موضوع برای ترفیع علمی حداقل یک سال قبل از موعد

(c) ketabton.com: The Digital Library

موضوع انتخـــاب او د دیپارتمنـــت د مجلس او د پوهنځي د علمي شورې په واسطه د هغې تأیید.

۳- د دیپارتمنـــت پـــه تشـــخیص، د پوهنځي د علمي شورې په تأییـــد او د اکاډمیکي چارو د سمون د ریاســـت د کتابونو د تألیف د دیتابیس په ثبـــت د هېواد د لوړو زده‌کړو د مؤسسو پـــه کچه د دیپارتمنت د اړتیـــا وړ د یـــوه درسي کتاب تألیف، په هغه صورت کې د یوه علمي- څېړنیز اثر پرځای منـــل کېږي چې د درېوو تنو پوهاندانو او یا پوهنوالانو په واسطه تأیید او د خپرولو لپاره منل شوی وي.

۴- په هغو موضـــوعګانوکې چـــې د دیپارتمنټ د جلسې او د پـــوهنځۍ د علمي شورې له لوري ټاکل شوې وي او د ژوري هیئت په واســـطه مثبتـــې ارزول شوې وي د پوهنځي او د لوړو زده کړو د مؤسسې د علمي کـــادر د غړو په محضر کـــې د دریـــو علمـــي کنفرانسونو وړاندې کول.

۵- په کورنیو یا بهرنیو علمي خپرونو

ترفیع و تائید آن از طـــرف مجلـــس دیپارتمنـــــت و شـــــورای علمـــــی پوهنځی.

۳- تـــألیف یـــک کتـــاب درســـی مورد نیاز دیپارتمنت در سطح مؤسسۀ تحصیلات عالی کشور به تشـــخیص دیپارتمنت، تائیـــد شـــورای علمـــی پوهنځی و ثبت دیتابیس تألیف کتـــب ریاست انسجام امور اکادمیـــک، در صورتی به جای یک اثـــر علمـــی - تحقیقـــی پذیرفتـــه مـــی‌شـــود کـــه توسط سه نفر پوهاند و یا پوهـــــنوال تائید و برای نشـــر پذیرفتـــه شـــده باشد.

۴- ارایـــــۀ ســـــه کنفـــــرانس علمی در محضر اعضای کادر علمـــی پوهنځی و مؤسسۀ تحصیلات عالی در موضـــــوعاتی کـــــه از طـــــرف جلسۀ دیپارتمنت و شـــورای علمـــی پـــوهنځی تعیـــین شـــده و توســـط هیئت ژوری مثبـــت ارزیـــابی شـــده باشد.

۵- داشتن حداقل یازده اثـــر علمـــی

(c) ketabton.com: The Digital Library

کې د لږ ترلږه یوولسو مطبوعو علمي آثارو لرل چې له دې جملې څخه اته آثار یې څېړنیز وي او دوه څېړنیز آثار یې د پوهندوی په علمي رتبه کې خپاره شوي وي.

۶- د یوې علمي – څېړنیزې رسالې لیکل چې د دریو تنو پوهاندانو یا پوهنوالانو په واسطه د تأیید وړ وګرځي، په څانګه یا هغې ته په نږدې څانګه کې د پوهاند یا پوهنوال د نه شتون په صورت کې، د هغه پوهندوی په واسطه چې په اړونده څانګه کې د دوکتورا تحصیلي سند ولري، تأیید او هغې د اړونده پوهنځي او تحصیلي مؤسسې د علمي کادر د غړو په محضر کې دفاع وشي او د ژوري هیئت د تأیید وړ وګرځي.

۷- د دیپارتمنت د آمر په واسطه په لوست ورکولو کې د بریالیتوب او د علمي فعالیتونو د رپوټ وړاندې کول او د دیپارتمنت د غونډې په واسطه د هغه تأیید.

(۲) پوهنوال د لاندې شرطونو د

مطبوع در نشریه های علمی داخلی یا خارجی که از آن جمله هشت اثر آن تحقیقی باشد و دو اثر تحقیقی آن در رتبهٔ علمی پوهندوی به نشر رسیده باشد.

۶- تحریر یک رسالهٔ علمی- تحقیقی که از طرف سه نفر پوهاند یا پوهنوال مورد تائید قرارگیرد، درصورت عدم موجودیت پوهاند یا پوهنوال در رشته یا رشته های نزدیک به آن، از طرف پوهندوی که در رشتهٔ مربوط سند تحصیلی دوکتورا داشته باشد، تائید و از آن در محضر اعضای کادر علمی پوهنځی و مؤسسهٔ تحصیلی مربوط دفاع و مورد تائید هیئت ژوری قرار گیرد.

۷- ارایه گزارش فعالیت های علمی و مؤفقیت در تدریس توسط آمر دیپارتمنت و تائید آن از طرف جلسهٔ دیپارتمنت.

(۲) پوهنوال در صورت اکمال شرایط

(c) ketabton.com: The Digital Library

بشپړولو په صورت کې د پوهاند علمي رتبې ته ترفیع کوي:

۱- د پوهنوال په علمي رتبه کې د لږ ترلږه درې کاله بالفعل خدمت ترسره کول.

۲- د ترفیع له مودې څخه لږ ترلږه یو کال مخکې د اصلي اثر د موضوع انتخاب او د دیپارتمنت د مجلس او د پوهنځي د علمي شورې له خوا د هغې تأیید.

۳- د دوکتورا (PhD) د تحصیلي سند لرل.

۴- د یوې علمي- څېړنیزې رسالې لیکل چې د دریوتنو پوهاندانو په واسطه تأیید او د اړونده پوهنځي او د تحصیلي مؤسسې د علمي کادر د غړو په محضر د هغې دفاع وکړي او درې کسیزه ژوري هیئت د تأیید وړ وګرځي.

۵- د دیپارتمنت په تشخیص، د پوهنځي د علمي شورې په تأیید او د اکاډمیکي چارو د سمون د ریاست د کتابونو د تألیف د دیتابیس په ثبت د هېواد د لوړو زده کړو مؤسسې په کچه

ذیل به رتبهٔ علمی پوهاند ترفیع می‌نماید:

۱- سپری نمودن حداقل سه سال خدمت بالفعل در رتبهٔ علمی پوهنوال.

۲- انتخاب موضوع اثر اصلی حداقل یک سال قبل از موعد ترفیع و تائید آن از طرف مجلس دیپارتمنت و شورای علمی پوهنځی.

۳- داشتن سند تحصیلی دوکتورا (PhD).

۴- تحریر یک رسالهٔ علمی- تحقیقی که توسط سه نفر پوهاند تائید شده و از آن در محضر اعضای کادر علمی پوهنځی و مؤسسهٔ تحصیلی مربوط دفاع نماید و مورد تائید هیئت ژوری سه نفری قرار گیرد.

۵- تألیف یک کتاب درسی مورد نیاز دیپارتمنت در سطح مؤسسهٔ تحصیلات عالی کشور به تشخیص دیپارتمنت، تائید شورای علمی پوهنځی و ثبت دیتابیس تألیف کتب

(c) ketabton.com: The Digital Library

د دیپارتمنت د اړتیا وړ د یوه درسي کتاب تألیف، په هغه صورت کې چې یوه علمي- څېړنیز اثر پر ځای منل کېږي چې د دریو تنو پوهاندانو او یا پوهنوالانو په واسطه تأیید او د خپرولو لپاره منل شوی وي.

٦- په هغو موضوعګانوکې چې د دیپارتمنټ د جلسې او د پوهنځۍ د علمي شورې له لورې ټاکل شوې وي او د ژورې هیئت په واسطه مثبتې ارزول شوې وي د پوهنځي او د لوړو زده کړو د مؤسسې د علمي کادر د غړو په محضر کې د دریو علمي کنفرانسونو وړاندې کول.

٧- په کورنیو او بهرنیو علمي خپرونو کې د لږ ترلږه شپاړلسو مطبوعو آثارو لرل چې له دې جملې شخه لس څېړنیز وي او څلور څېړنیز آثار یې د پوهنوال د علمي رتبې له ترلاسه کولو وروسته په کورنیو او بهرنیو علمي مجلو کې خپاره شوي وي.

(۳) د علمي کادر غړی د دغه قانون په پنځه څلویښتمه ماده او ددغې مادې

ریاست انسجام امور اکادمیک، در صورتی به جای یک اثر علمی – تحقیقی پذیرفته می‌شود که توسط سه نفر پوهاند و یا پوهنوال تائید و برای نشر پذیرفته شده باشد.

٦- ارایهٔ سه کنفرانس علمی در محضر اعضای کادر علمی پوهنځی و مؤسسهٔ تحصیلات عالی در موضوعاتی که از طرف جلسهٔ دیپارتمنت و شورای علمی پوهنځی تعیین شده و توسط هیئت ژوری مثبت ارزیابی شده باشد.

٧- داشتن حداقل شانزده اثر علمی مطبوع در نشریه های علمی داخلی و خارجی که از آن جمله ده اثر آن تحقیقی بوده و چهار اثر تحقیقی آن بعد از بدست آوردن رتبهٔ علمی پوهنوال در مجله های معتبر داخلی و خارجی به نشر رسیده باشد.

(۳) عضو کادرعلمی علاوه بر شرایط ترفیع رتبهٔ علمی مندرج مادهٔ

(c) ketabton.com: The Digital Library

په (۱ او۲) فقروکې د درج شوي علمي رتبې د ترفیع په شرطونو سربېره مکلف دی، په هره علمي رتبه کې لږ ترلږه یو اړوند علمي- څېړنیز اثــر پـــه یــوه بین المللي معتبره خپرونه کې خپـــور کړي.

(۴) د دغې مادې په (۳) فقره کې درج شوی علمي اثر د دوو کورنیو خپـــرو شوو آثارو معادل محاسبه کېږي.

(۵) د دغې مادې د (۲) فقـــرې پـــه ۳ جزء او په (۳ او۴) فقروکې درج شوي شرطونو د دغه تعدیل او ایزاد د انفاذ له نېټې څخه یوکال وروســـته د تطبیق وړ دي.

(٦) د پوهاند د علمي رتبې لرونکو د علمي کادر د غړو د کلنیو فعـــالیتونو څارنه د علمي معاونیت په واسطه ترسره کېږي.

(۷) د تدریسي، څېړنیزو، تـــألیف او ژباړې د فعالیتونو او د علمي کـــادر د غړو د خدمتونو د عرضه کولو تر منځ د امتیازونو ډول، د جلا لایحې په واسطه تنظیمېږي.

چهل و پنجم این قانون و فقره هـــای (۱ و۲) این ماده مکلف است، حداقل در هـــر رتبـــهٔ علمـــی یـــک اثـــر علمی- تحقیقی مربوط را در یکی از نشریه های معتبر بین المللی به نشـــر برساند.

(۴) اثر علمی نشرشدهٔ مندرج فقـــرهٔ (۳) این ماده معادل دو اثر نشر شـــدهٔ داخلی محاسبه می‌گردد.

(۵) شرایط منـــدرج جـــزء ۳ فقـــرهٔ (۲) و فقـــره هـــای (۳ و ۴) ایـــن ماده بعـــد از یـــک ســـال از تـــاریخ انفاذ این تعدیل و ایزاد قابـــل تطبیـــق می‌باشد.

(٦) نظارت از فعالیت هـــای ســـالانه اعضای کادر علمی دارای رتبهٔ علمی پوهاند از جانب معاونیت علمی صورت می‌گیرد.

(۷) نحوهٔ امتیازات بین فعالیت هـــای تدریسی، تحقیقی، تألیف، ترجمـــه و عرضهٔ خدمات اعضای کادر علمـــی توســـط لایحـــهٔ جداگانـــه تنظـــیم، می‌گردد.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د علمي ترفیع منظوري

۱۳- نهه څلوېښتمه ماده:

د استاد د مرستیال او د استاد د علمي رتبي تثبیت او ترفیع د دغه قانون د حکمونو له مخې د دیپارتمنت د مجلس د پوهنځي علمي شوري او د مؤسسې د علمي شوري له تصویب وروسته داړونده تحصیلي مؤسسې د رئیس په وړاندیز او د لوړو زده کړو د وزیر په منظورۍ ترسره کېږي.

له اکاډمیک بستونو څخه انفکاک

۱۴- یو پنځوسمه ماده:

(۱) د علمي کادر غړي په لاندې حالاتو کې له اکاډمیک بست څخه منفک کېږي:

۱- په هغه صورت کې چې د تحصیلي مؤسسې په واسطه د هېواد په د ننه یا بهر کې د ماسترۍ یا دوکتورا برنامې ته معرفي شوي وي، خو د نظر وړ د فراغت سند ترلاسه نه کړای شي.

۲- په هغه صورت کې چې استاد او د استاد مرستیال په شپږو کلونو کې لوړې

منظوری ترفیع علمی

۱۳- مادهٔ چهل و نهم:

ترفیع و تثبیت رتبهٔ علمی معاون استاد و استاد طبق احکام این قانون بعد از تصویب مجلس دیپارتمنت، شورای علمی پوهنځی، شورای علمی مؤسسه به پیشنهاد رئیس مؤسسهٔ تحصیلی مربوط و منظوری وزیر تحصیلات عالی صورت می‌گیرد.

انفکاک از بست های اکادمیک

۱۴- مادهٔ پنجاه و یکم:

(۱) عضوکادر علمی درحالات ذیل از بست اکادمیک منفک می‌گردد:

۱- در صورتی‌که از طرف مؤسسهٔ تحصیلی در برنامهٔ ماستری یا دوکتورا در داخل یا خارج از کشور معرفی گردیده باشد، ولی سند فراغت مورد نظر را کسب کرده نتواند.

۲- در صورتی‌که استاد و معاون استاد شرایط ترفیع به رتبهٔ علمی بالاتر را در

(c) ketabton.com: The Digital Library

علمي رتبې ته د ترفيع شرطونه بشپړ نه کړاي شي.

۳- د دسپلين د نقض او په اړونـدو تقنيني سندونوکې د نورو ليکل شـويو سرغړونو په صورت کې.

۴- په هغه صورت کې چې ددې قانون د دري څلوېښـتمې مـادې پـه (۱) فقره کې درج شوي شرايط رعايت نکړي.

(۲) د دغې مـادې د (۱) فقـرې د ۲ جزء حکم د ملکي لوړو زده کړو د قانون د انفاذ له نېټې څخه د تطبيق وړ دی.

(۳) ددغې مادې د (۱) فقرې د ۳ جزء په حالت کې انفکاک د اړونده پوهنځي د شوري پـه وړانـديز، د تحصـيلي مؤسسې د علمي شوري په تصويب او د لوړو زده کړو د وزير په منظـوری ترسره کېږي.

(۴) د علمي کادر هغه غړی چې د دې مادې په (۱) فقره کې د درج شـوي حکم پر بنسټ د لوړو زده کړو له يوې مؤسسې څخه منفک شي، نشي کولای

مدت شـش سـال تکميـل کـرده نتواند.

۳- در صورت نقض دسپلين و سـاير تخطی های منـدرج اسـناد تقنينـی مربوط.

۴- در صـورتی‌کـه شـرايط منـدرج فقـرۀ (۱) مـادۀ چهـل و سـوم ايـن قـانون را رعايـت ننمايد.

(۲) حکم جـزء ۲ فقـرۀ (۱) ايـن ماده از تاريخ انفاذ قانون تحصـيلات عـالی ملکـی قابـل تطبيـق می‌باشد.

(۳) انفکاک در حالت جزء ۳ فقـرۀ (۱) اين ماده به اساس پيشنهاد شورای علمی پوهنځی، تصويب شورای علمی مؤسسۀ تحصيلی مربوط و منظـوری وزيـر تحصـيلات عـالی صـورت می‌گيرد.

(۴) عضوکادر علمی که بـه اسـاس حکم مندرج فقرۀ (۱) ايـن مـاده از يـک مؤسسـۀ تحصـيلات عـالی منفک گردد، نمی تواند در مؤسسـۀ

(c) ketabton.com: The Digital Library

د لوړو زده کړو په بله دولتي مؤسسه کې مقرر شي.

د پوهيالي علمي رتبې ترفيع

۱۵– نهه شپېتمه ماده:

(۱) د علمي کادر هغه غړي چې د دغه قانون له انفاذ مخکې د پوهيالي په توګه منل شوي دي، د پوهنيار علمي رتبې ته د هغوی د علمي رتبې ترفيع د دغه قانون د ۳۷ مادې به ۱ جزء کې د ليکل شوي ماسترۍ د تحصيلي سند په ترلاسه کولو سره ترسره کېږي.

(۲) که چېرې د پوهيالي علمي کادر غړي د دې مادې په (۱) فقره کې درج شوی تحصيلي سند ترلاسه کړی نه وي. د ماسترۍ دتحصيلي سند ترلاسه کولو تر وخته پورې د لاندې شرطونو په پام کې نيولو سره يوازې د پوهنيار علمي رتبې ته ترفيع کولای شي:

۱– د پوهيالي په علمي رتبه کې د لږ ترلږه درې کاله د بالفعل خدمت ترسره کول.

۲– د لاربنود استاد په واسطه د هر

تحصيلات عالی دولتی ديگر مقرر شود.

ترفيع رتبهٔ علمی پوهيالی

۱۵– مادهٔ شصت و نهم:

(۱) آنعده اعضای کادر علمی که قبل از انفاذ اين قانون به حيث پوهيالی پذيرفته شده اند، ترفيع رتبهٔ علمی آنها به رتبهٔ علمی پوهنيار با کسب سند تحصيلی ماستری مندرج جزء ۱ مادهٔ سی و هفتم اين قانون صورت می‌گيرد.

(۲) هرگاه عضو کادر علمی پوهيالی مندرج فقرهٔ (۱) اين ماده سند تحصيلی ماستری را کسب ننموده باشد. الی کسب سند تحصيلی ماستری تنها به رتبهٔ علمی پوهنيار با نظرداشت شرايط ذيل ترفيع نموده می تواند:

۱– سپری نمودن حداقل سه سال خدمت بالفعل در رتبهٔ علمی پوهيالی.

۲– ارايهٔ گزارش فعاليت های

کال په پای کې د علمي فعـــاليتونو د ربوټ ورانـــدې کـــول او د اړونـــده ديپارتمنت د مجلس په واسطه د هغـــه تأييد.

۳- د هغو اکاډميکو دندو او مکلفيتونو د بريالي ترسره کولو له څرنګوالي څخه د ديپارتمنت د آمر په واسطه ربوټ چې له کاري پلان سره ســم هغـــه تـــه د ديپارتمنت له لوري سپارل شوي او د ديپارتمنت د مجلس په واسطه د هغـــو تائيد.

۴- په برياليتوب سره د هغـــو دنـــدو ترسره کول چې د ديپارتمنت له خـــوا ورته سپارل شوي وي.

۵- د ديپارتمنت پـــه ورانـــديز او د پوهنځي د علمي شوري په تأييد، د يوې علمي – څېړنيزې رسالې ليکل يا ژباړه او د ترفيع له مودې څخه يوکال مخکې د لارښود استاد ټاکنه.

٦- په هغو موضـــوعګانو کې چـــې د ديپارتمنټ د جلسې او د پـــوهنځۍ د علمي شوري له لوري ټاکل شوې وي او د ژوري هيئت په واســطه مثبتـــې

علمی در اخيـــر هـــر ســـال توســـط اســـتاد رهنمـــا و تائيـــد آن توســـط مجلـــــــس ديپارتمنـــــــــت مربوط.

۳- گزارش توسط آمـــر ديپارتمنـــت از چگونگی انجام مؤفقانـــۀ وظـــايف و مکلفيـــت هـــای اکادميـــک کـــه از جانب ديپارتمنـــت مطـــابق پـــلان کـــاری بـــه وی ســـپرده شـــده و تأييـــد آن توســـط مجلـــس ديپارتمنت.

۴- انجام مؤفقانۀ وظايفی‌که از جانب ديپارتمنـــت بـــه وی ســـپرده شده باشد.

۵- تحرير يا ترجمه يک رسالۀ علمی – تحقيقی و تعيين استاد رهنما حداقل يک سال قبل از موعد ترفيع به پيشنهاد ديپارتمنت و تائيـــد شـــورای علمـــی پوهنځی.

٦- ارايـــۀ يـــک کنفـــرانس علمـــی در محضر اعضـــای کـــادر علمـــی پوهنځی و مؤسسۀ تحصيلات عـــالی در موضـــوعاتی‌کـــه از طـــرف

(c) ketabton.com: The Digital Library

ارزول شوې وي د پوهنځي او د لوړو زده کړو د مؤسسې د علمي کـــادر د غړو په محضرکې د يوه علمي کنفرانس وړاندې کول.

۷- په يوه معتبره نړيواله ژبه کې پـــه برياليتوب سره د آزموينې تېرول.

(۳) د پوهيالي د علمي رتبې د لرونکو علمي کادر هغه غړي چې د دغې مادې په (۲) فقره کې درج شوي شـــرطونه بشپړ نه کړي د پوهنيار د علمي رتبې د پنځه اويا سلنې، معاش مستحق دي.

دوه يمه ماده:

د ملکي لوړو زده کړو د قانون په نهمه ماده کې (۳) فقره دې په لاندې مـــتن ايزاد شي:

(۳) د بهرنيو دولتونو د لوړو زده کړو له مؤسسو سره د دولتي لوړو زده کړو د مؤسسو په تأسيس او فعاليت پـــورې اړوندې چارې له جلا تقنيني سند سره سم تنظيمېږي.

دريېمه ماده:

د غه تعديل او ايزاد د توشېح له نېټـــې

جلســـهٔ ديپارتمنـــت و شـــورای علمـــی پـــوهنځی تعيـــين شـــده و توسط هيئت ژوری مثبت ارزيابی شده باشد.

۷- سپری نمودن مؤفقانهٔ امتحان در يکی از زبان های معتبر بين المللی.

(۳) آنعده اعضای کادر علمی دارای رتبهٔ علمـــی پوهيـــالی کـــه شـــرايط مندرج فقرهٔ (۲) اين ماده را تکميـــل ننمايند، مستحق هفتاد و پنج فيصـــد معاش رتبهٔ علمی پوهنيار می‌باشند.

مادهٔ دوم:

فقـــرهٔ (۳) در مـــادهٔ نهـــم قـــانون تحصيلات عالی ملکی به متن ذيل ايزاد گردد:

(۳) امور مربوط به تأسيس و فعاليـــت مؤسسات تحصيلات عالی دولتی بـــا مؤسسات تحصيلات عالی دول خارجی طبق سند تقنينـــی جداگانـــه تنظـــيم می‌گردد.

مادهٔ سوم:

اين تعديل و ايزاد از تـــاريخ توشـــيح

(c) ketabton.com: The Digital Library

څخه نافذ دی او په رسمي جريده کې دې خپاره شي او د هغه په نافذېدو سره د ۱۳۹٦ کال په (۱۲٦۵) ګڼه رسمي جريده کې خپور شوی د ملکي لــوړو زده‌کړو د قانون د دوولسمې مادې د ۳ او ۵ اجزاوو تعــديل او ايــزاد، د شــپږ دېرشــمې مــادې (۳) فقــره، اووه دېرشمه ماده او د شپږڅلوېښتمې مادې (۳، ۴، ۵، ٦ او ۷) فقرې او د نهه شپېتمې مادې (۲) فقره لغو کېږي.

نافذ و درجريدهٔ رسمی نشر گردد و با انفــاذ آن تعــديل و ايــزاد اجــزای ۳ و ۵ مادهٔ دوازدهــم، فقــرهٔ (۳) مادهٔ سی و ششم، مادهٔ سی و هفــتم، فقـــره هـــای (۳، ۴، ۵، ٦، و ۷) مادهٔ چهــل و ششــم و فقــرهٔ (۲) مادهٔ شصت و نهم قانون تحصــيلات عالی ملکی منتشرهٔ جريــدهٔ رســمی شماره (۱۲٦۵) سال ۱۳۹٦ ملغــی می‌گردد.

(c) ketabton.com: The Digital Library

اشتراک سالانه:

در مرکـــــز و ولایـــــات : (۹۰۰) افغـــــانی

بـــرای مـــامورین دولـــت: بـــا ۲۵ فیصـــد تخفیـــف

برای متعلمین و محصلین با ارائه تصـــدیق، نصـــف قیمـــت

برای کتاب فروشی ها با ۱۰ فیصد تخفیف از قیمت روی جلد

خـــارج از کشـــور: (۲۰۰) دالـــر امریکـــائی

(c) ketabton.com: The Digital Library

ISLAMIC REPUBLIC
OF
AFGHANISTAN
MINISTRY OF JUSTICE

OFFICIAL GAZETTE

Extraordinary Issue

- **Access to Information Law**
- **Amendment and Addition to Some Articles of Civil Higher Education Law**

Date: 31st *MARCH.* 2018
ISSUE NO :(1297)

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library